EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 09 06
COM(2023) 512 final

2023/0311 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria sukuriama Europos neįgaliojo kortelė ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2023) 305 final} - {SWD(2023) 289 final} - {SWD(2023) 290 final} -
{SWD(2023) 291 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Europos Sąjunga (ES) grindžiama žmogaus orumo, laisvės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis ir yra įsipareigojusi kovoti su diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl negalios, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutartyje, Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) ir Pagrindinių teisių chartijoje (Chartija).

ES piliečių teisė laisvai judėti ir gyventi Europos Sąjungoje – vienas iš labiausiai vertinamų ES laimėjimų ir tai yra svarbi jos ekonomikos varomoji jėga.

ES ir visos jos valstybės narės yra JT neįgaliųjų teisių konvencijos (JT NTK) šalys. JT NTK tikslas – skatinti, saugoti ir užtikrinti visapusišką visų neįgaliųjų naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis vienodomis sąlygomis, taip pat skatinti pagarbą jų prigimtiniam orumui. JT NTK nustatytos valstybių, kurios yra Konvencijos šalys, pareigos pripažinti neįgaliųjų teises į judėjimo laisvę vienodomis sąlygomis su kitais asmenimis. Valstybių, kurios yra Konvencijos šalys, taip pat prašoma imtis veiksmingų priemonių siekiant užtikrinti, kad asmeninio judumo srityje neįgalieji galėtų būti kuo savarankiškesni, be kita ko, palengvinant neįgaliųjų asmeninį judumą jų pasirinktu būdu ir laiku ir už prieinamą kainą.

Europos socialinių teisių ramstyje, apie kurį 2017 m. lapkričio 17 d. Geteborge paskelbė Europos Parlamentas, Taryba ir Europos Komisija[1], nustatyta, kad kiekvienas, nepaisant negalios, turi teisę į vienodą požiūrį ir vienodas galimybes naudotis visuomenei prieinamomis prekėmis ir paslaugomis (3 principas). Be to, Europos socialinių teisių ramstyje pripažįstama, kad neįgalieji turi teisę į paslaugas, kurios sudaro sąlygas jiems dalyvauti visuomenės gyvenime (17 principas); Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane nurodomos didelės kliūtys, su kuriomis vis dar susiduria neįgalieji ir kurios toliau šalinamos 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategijoje.

Neįgaliesiems, kurių negalios statusą vertina ir pripažįsta valstybės narės kompetentingos institucijos, dažnai nustatomos specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka, susijusios su galimybe naudotis įvairiomis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis toje valstybėje narėje, nepaisant to, ar jas teikia valdžios institucijos, ar privatūs veiklos vykdytojai, remdamiesi nacionalinėmis arba vietos taisyklėmis ir (arba) teisinėmis pareigomis, įskaitant tai, kad tokios paslaugos dažnai teikiamos savanoriškai (visų pirma privačių veiklos vykdytojų).

Dažniausiai specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka yra siūlomos ar nustatytos viešojo ir privačiojo transporto, automobilių statymo vietų, kultūros renginių (pvz., muziejų), laisvalaikio ir sporto centrų ar paslaugų, pramogų parkų, turizmo srityse. Tai gali būti nemokamas įvažiavimas, sumažinti tarifai, mažesnės rinkliavos ar naudotojo mokesčiai už mokamus kelius, tiltus, tunelius, pirmenybinė prieiga, asmeninė pagalba, parama (pvz., galimybė naudotis Brailio raštu, garso gidais), pagalbinių priemonių suteikimas, didesnių matmenų vietos automobiliams statyti arba rezervuotos (automobilių statymo) vietos[2]. Kalbant apie keleivių vežimo paslaugas, pažymėtina, kad asmeniniai asistentai arba kiti asmenys, lydintys ar padedantys neįgaliesiems, gali nemokamai keliauti ar sėdėti, jei

[1] Tarpinstitucinė deklaracija dėl Europos socialinių teisių ramsčio (OL C 428, 2017 12 13, p. 10).

[2] Daugiau pavyzdžių žr. 6.4 priedą „Mapping of services providing preferential conditions in the EU, Impact Assessment“, SWD(2023) 289.

įmanoma, šalia neįgaliojo arba riboto judumo asmens[3]. Lengvatinė tvarka ir specialios sąlygos taip pat siūlomos, kai galimybė naudotis patogumais ar aikštelėmis suteikiama nemokamai.

Tačiau asmenys, kurių negalios statusas pripažintas gyvenamosios vietos valstybėje narėje ir kurie vyksta į kitą valstybę narę, gali susidurti su sunkumais norėdami pasinaudoti specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, siūlomomis arba nustatytomis toje valstybėje narėje, kurioje jie lankosi, dažnai dėl to, kad jų gyvenamosios valstybės narės išduota neįgaliojo kortelė ar pažymėjimas nepripažįstami.

Be fizinių ir kitų kliūčių, trukdančių patekti į viešąsias ir privačiąsias erdves, didelės kelionės išlaidos taip pat yra svarbus veiksnys, atgrasantis daugelį neįgaliųjų nuo kelionių[4], nes jie dar turi specialiųjų poreikių, dėl kurių jų kelionės išlaidos yra didesnės nei asmenų be negalios[5]. Eurostato gyventojų apklausa dėl asmenų, nedalyvaujančių turizmo veikloje, patvirtina, kad finansinės priežastys yra pagrindinis argumentas nekeliauti, be to, matyti, kad 44,83 proc. visų gyventojų 2019 m. turizmo veikloje nedalyvavo „dėl finansinių priežasčių“[6]. Neįgaliesiems kyla didesnė skurdo rizika nei asmenims be negalios. ES lygmeniu skurdas 2021 m. grėsė apie 21,1 proc. 16 metų ir vyresnių neįgaliųjų, palyginti su 14,9 proc. negalios neturinčių asmenų. Visų 16 metų ir vyresnių asmenų procentinė dalis buvo 16,4 proc.

Dėl teisinio netikrumo ir galimų papildomų išlaidų gali sumažėti neįgaliųjų galimybės visapusiškai ir veiksmingai naudotis laisvo judėjimo teisėmis.

Be to, daugeliui neįgaliųjų asmeninis automobilis yra geriausia arba vienintelė priemonė keliauti savarankiškai. Galimybė statyti automobilį kuo arčiau paskirties vietos ir pasinaudoti rezervuotomis ar didesnių matmenų neįgaliųjų automobilių statymo aikštelėmis yra labai svarbi remiant jų savarankiškumą ir palengvina naudojimąsi laisvo judėjimo teisėmis. ES neįgaliųjų automobilio statymo kortelė buvo sukurta 1998 m.[7], priėmus Tarybos rekomendaciją, kuria nustatomas standartizuotas bendras ES pavyzdys ir (arba) formatas, ir tai yra vienas iš akivaizdžiausių ir svarbiausių ES neįgaliųjų politikos srities laimėjimų. Ją plačiai naudoja visos valstybės narės. Vis dėlto, nepaisant to, kortelės turėtojai susiduria su sunkumais naudodamiesi standartizuota, ES pavyzdine neįgaliųjų automobilių statymo kortele, pvz., neaiškumais dėl suteiktų teisių ir riboto kortelės pripažinimo vykstant į kitas valstybes nares, taip pat dėl baudų skyrimo net ir pateikus ES automobilio statymo kortelę arba padėjus ją matomoje vietoje. Be to, nacionaliniai ES neįgaliųjų automobilių statymo kortelės formato, dizaino ir įgyvendinimo skirtumai trukdo ja naudotis, didina (teisinį)

---

3 Žr., pvz., 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų 23 straipsnio 1 dalies a ir b punktus (OL L 172, 2021 5 17, p. 1).

4 Galutinės ataskaitos, pagrįstos ES lygmens pilietinės visuomenės organizacijoms (PVO) skirta apklausa, išvados; Shaw ir Coles „Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey“, 25(3) *Tourism Management* (2004) p. 397–403; Eugénia Lima Devile ir Andreia Antunes Moura (2021) „Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process“.

5 McKercher ir Darcy (2018) „Re-conceptualizing barriers to travel by people with disabilities, Tourism Management Perspectives“, p. 59–66.

6 Eurostato duomenų bazė, tour_dem_npsex. Skelbiama adresu https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tour_dem_npsex/default/table?lang=en. 2019 m. buvo paskutiniai metai, kuriais teikta ši informacija.

7 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacija dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelių (98/376/EB), OL L 167/25, 1998 6 12, pritaikyta 2008 m. kovo 3 d. Tarybos rekomendacija, siekiant atsižvelgti į Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos įstojimą, OL L 63/43, 2008 3 7.

netikrumą ir kelia klastojimo ar nesąžiningų veiksmų riziką, taip pat vykdymo užtikrinimo problemų[8].

Todėl šia iniciatyva nustatoma Europos neįgaliojo kortelės, kuria įrodomas pripažintas negalios statusas, ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės, kuria įrodoma jų pripažinta teisė naudotis neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis („automobilio statymo teisė“) sistema, taisyklės ir bendros sąlygos, įskaitant bendrą standartizuotą pavyzdį. Iniciatyvos tikslas – padėti Europos neįgaliojo kortelės arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės turėtojams pasinaudoti galimybe visose valstybėse narėse vienoda tvarka naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis ir atitinkamai automobilio statymo sąlygomis ir stovėjimo aikštelėmis.

Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės tarpusavio pripažinimas vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, turėtų sudaryti palankesnes sąlygas ir padėti užtikrinti, kad neįgalieji galėtų naudotis savo teisėmis gauti naudą ir privalumus, susijusius su specialiomis sąlygomis ir (arba) lengvatine tvarka, kurias privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos siūlo suteikdami galimybę naudotis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, taip pat galimybę naudotis neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis, nediskriminuojant dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos, vienoda tvarka, kuri numatyta remiantis priimančiosios šalies kompetentingų institucijų išduotais nacionaliniais pažymėjimais, neįgaliojo kortelėmis ar kitais oficialiais dokumentais, patvirtinančiais jų negalios statusą.

Nustatyta Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės taisyklių sistema ir bendros sąlygos padės užtikrinti veiksmingesnį ir įtraukesnį neįgaliųjų dalyvavimą ir integraciją į visuomenę.

Pasiūlymas sukurti Europos neįgaliojo kortelę yra viena iš 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategijos pavyzdinių iniciatyvų[9]:

Komisija pasiūlys iki 2023 m. pabaigos sukurti Europos neįgaliojo kortelę, kuri būtų pripažįstama visose valstybėse narėse. Bus remiamasi patirtimi, įgyta vykdant bandomąjį ES neįgaliojo kortelės projektą aštuoniose valstybėse narėse ir naudojant Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę.

Ketinimas pateikti pasiūlymą dėl Europos neįgaliojo kortelės taip pat buvo išdėstytas komunikate dėl Konferencijos dėl Europos ateities – *Nuo vizijos prie konkrečių veiksmų*[10] ir apie jį užsiminė Pirmininkė U. von der Leyen savo 2022 m. pranešime apie Sąjungos padėtį[11]. Iniciatyva yra 2023 m. Komisijos darbo programos *Tvirta ir vieninga Sąjunga*[12] dalis.

Europos Parlamentas trijose rezoliucijose ragino parengti kortelę. Savo 2020 m. birželio 18 d. rezoliucijoje dėl Europos strategijos dėl negalios po 2020 m.[13] Europos Parlamentas paprašė Komisijos išplėsti esamą bandomąjį ES neįgaliojo kortelės projektą ir užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų visapusiškai paisoma ES neįgaliųjų automobilių statymo kortelės. 2021 m. spalio 7 d. rezoliucijoje dėl neįgaliųjų apsaugos teikiant peticijas Europos

---

8 Daugiau informacijos žr. poveikio vertinimo 6.3 priedą „Implementation analysis of the EU Parking Card for persons with disabilities' of the Impact Assessment“, SWD(2023) 289.

9 COM (2021) 101

10 COM (2022) 404 *final*, 2022 6 17, priedo 5 punktas „Vertybės ir teisės, teisinė valstybė ir saugumas“.

11 2022 m. Europos Sąjungos padėtis, ketinimų raštas, 2022 m. rugsėjo 14 d.

12 COM (2022) 548 *final*, 2022 10 18, 1 priedo 43 punktas po antrašte „Naujas postūmis Europos demokratijai“.

13 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0156_LT.html

Parlamentas palankiai įvertino planą pateikti iniciatyvą dėl Europos neįgaliojo kortelės, kuri turi būti pripažinta visose valstybėse narėse, siekiant išplėsti bandomuosius projektus, susijusius su ES neįgaliojo kortele ir ES pavyzdine neįgaliųjų automobilių statymo kortele[14]. 2022 m. gruodžio 13 d. rezoliucijoje dėl lygių teisių neįgaliesiems[15] jis pasisakė už teisiškai privalomą ir plataus užmojo iniciatyvą, apimančią įvairias, o ne vien kultūros, laisvalaikio ir sporto sritis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas taip pat priėmė palankią tiriamąją nuomonę[16] dėl Europos neįgaliojo kortelės, kurioje, aptariant ES automobilių statymo kortelę, pripažįstama, kad svarbu atnaujinti teisės aktus, kuriais suderinami jos ypatumai, išdavimo tvarka ir veikimas.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Ši iniciatyva grindžiama dviem esamomis priemonėmis.

Kalbant apie Europos neįgaliojo kortelę, pažymėtina, kad pasiūlymas grindžiamas susijusiu **bandomuoju projektu**, kuriame kortelės taikymo sritis išplečiama visose valstybėse narėse ir apima įvairesnes politikos sritis, ne tik mokamas ir nemokamas paslaugas, bet ir mokamus ir nemokamus patogumus bei aikšteles. 2016–2018 m. bandomasis projektas buvo savanoriškai vykdomas aštuoniose valstybėse narėse (Belgijoje, Kipre, Estijoje, Suomijoje, Italijoje, Maltoje, Rumunijoje ir Slovėnijoje) ir buvo tęsiamas jam pasibaigus. Bandomajame projekte buvo nustatytas bendras savanoriško negalios statuso pripažinimo aštuoniose valstybėse narėse (atsižvelgiant į tai, kaip šis statusas nustatytas pagal jų atitinkamus nacionalinius tinkamumo kriterijus, taisykles, praktiką ir procedūras) formatas, siekiant sudaryti sąlygas pasinaudoti lengvatomis ir paslaugomis kultūros, laisvalaikio, sporto ir kai kuriose šalyse transporto[17] srityse tuo metu, kai vykstama į vieną iš dalyvaujančių šalių. Šių sektorių nacionaliniai paslaugų teikėjai galėtų savanoriškai prisijungti prie kortelės sistemos. Kiekvienoje valstybėje narėje suteikiamų lengvatų paketas priklausė nuo dalyvaujančių paslaugų teikėjų skaičiaus ir tipo. Prisijungę prie kortelės sistemos, paslaugų teikėjai buvo įpareigoti siūlyti tokias pačias lengvatas, kurias jie teikė neįgaliems piliečiams ir kortelių turėtojams iš kitų dalyvaujančių valstybių narių. Valstybės narės privalėjo tvarkyti į sistemą įtrauktų paslaugų registrą ir jį nuolat atnaujinti.

Iš ES bandomojo projekto buvo aiškiai matyti, kokią naudą neįgaliesiems teikia sudarytos galimybės naudotis paslaugomis kultūros, laisvalaikio, sporto ir kai kuriais atvejais transporto srityse, taip pat parama jų trumpalaikiam tarpvalstybiniam judėjimui ES. Be to, 2021 m. tyrime, kuriame vertinamas bandomųjų veiksmų dėl ES neįgaliojo kortelės įgyvendinimas ir susijusios lengvatos[18], patvirtinta kortelės ES pridėtinė vertė ir padaryta išvada, kad yra galimybių imtis platesnio masto veiksmų.

Palyginti su bandomuoju projektu (kuriame išvardyti keturi sektoriai, kuriuose buvo įgyvendinamas projektas, ir (nacionaliniu lygmeniu) į viešą duomenų bazę įtraukti „dalyvaujančių paslaugų teikėjų“ sąrašai), šio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto loginis pagrindas skiriasi. Šiuo pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto,

---

14 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0414_LT.pdf

15 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0435_LT.html

16 SOC/765, 2024 4 27.

17 Privatusis transportas (CY, FI ir MT) arba viešasis transportas (FI ir SI).

18 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en

kuriuo numatomas Europos neįgaliojo kortelės tarpusavio pripažinimas visose valstybėse narėse, siekiama į kitą valstybę narę vykstantiems ar joje besilankantiems kortelės turėtojams sudaryti galimybes vienoda tvarka naudotis esamomis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su pačiomis įvairiausiomis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis. Šis požiūris turėtų padėti iš esmės sumažinti valstybėms narėms bandomojo projekto vykdymo metu tenkančią administracinę naštą, susijusią su poreikiu prižiūrėti ir atnaujinti paslaugų teikėjų, priimančių Europos neįgaliojo kortelę, duomenų bazes.

Kalbant apie Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, pažymėtina, kad šia iniciatyva bus pakeista sistema, nustatyta Tarybos rekomendacijoje 98/376/EB[19], kurioje numatytas savanoriškas Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės pavyzdys ir palengvintas automobilių statymo kortelės pripažinimas visose valstybėse narėse. Dėl konkrečių nacionalinių papildymų arba nukrypimų nuo rekomenduojamo pavyzdžio atsirado daugiau įvairių kortelių[20], o tai trukdo jas pripažinti tarpvalstybiniu mastu, taip pat naudotis specialiomis neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir neįgaliesiems, turintiems „vietinę“ automobilio statymo kortelę, rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis. Be to, Tarybos rekomendacija nebuvo atnaujinta siekiant atsižvelgti į technologijų ir skaitmeninimo pokyčius arba padėti su sukčiavimu ir kortelių klastojimu susiduriančioms valstybėms narėms spręsti šias problemas.

Pasiūlyme bus nustatytos bendros taisyklės ir sąlygos, reglamentuojančios Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės išdavimą, taip pat šios kortelės bendras šablonas, kurį turės taikyti visos valstybės narės, kad pakeistų visas esamas nacionalines automobilių statymo korteles.

Be to, siekdama užtikrinti vienodas sąlygas kaip ir ES piliečiams, Komisija ketina pateikti atskirą teisės aktą, kuriuo į šio pasiūlymo taikymo sritį būtų įtraukti trečiųjų šalių piliečiai, teisėtai esantys arba gyvenantys valstybės narės teritorijoje ir turintys teisę keliauti į kitas valstybes nares pagal Sąjungos teisę.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šios iniciatyvos tikslas – palengvinti į kitą valstybę narę vykstančių arba joje besilankančių neįgaliųjų galimybes pasinaudoti esamomis specialiomis sąlygomis ir (arba) lengvatine tvarka, susijusiomis su mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, vienoda tvarka, kuri nustatyta vietos neįgaliesiems, taip sudarant palankesnes sąlygas naudotis laisvo judėjimo teisėmis ES.

Kalbant apie paslaugas, kurios vidaus rinkoje paprastai teikiamos už atlygį, pažymėtina, kad šiuo pasiūlymu papildoma Direktyva 2006/123 dėl paslaugų vidaus rinkoje[21]. Be to, pasiūlymu papildomas Europos prieinamumo aktas (Direktyva 2019/882)[22] ir Interneto svetainių prieinamumo direktyva (Direktyva (ES) 2016/2102)[23], kuriais siekiama pašalinti

---

19 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacija dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelių (98/376/EB), OL L 167/25, 1998 6 12, su pakeitimais, padarytais Tarybos rekomendacija 2008/205/EB dėl Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo, OL L 63/43, 2008 3 7.

20 Daugiau informacijos žr. poveikio vertinimo 6.3 priedą „Implementation analysis of the EU Parking Card for persons with disabilities' of the Impact Assessment“, SWD(2023) 289.

21 OL L 376/36, 2006 12 27.

22 Direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų, OL L 150/70, 2019 6 7.

23 Direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo.

kliūtis, atsirandančias dėl skirtingų prieinamumo reikalavimų valstybėse narėse, ir užkirsti joms kelią.

Pasiūlymas papildo ir galėtų palengvinti 2004–2021 m. priimtų ES keleivių teises reglamentuojančių teisės aktų taikymą keturių rūšių transportui: aviacijos, geležinkelių, vandens, miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų[24]. Šiuo teisės aktu neįgaliems ir riboto judumo keleiviams užtikrinama teisė į nediskriminavimą naudojantis transportu, teisė gauti nemokamą pagalbą ir prireikus pritaikyti transporto paslaugas prie jų specialiųjų poreikių, kad jie galėtų naudotis keturių rūšių transportu kaip ir bet kuris kitas pilietis.

Iniciatyva taip pat atitinka neseniai priimtą Direktyvą (ES) 2022/362[25], kuria valstybėms narėms suteikiama galimybė nustatyti mažesnes rinkliavas ar naudotojo mokesčius už mokamus kelius, tiltus, tunelius, taip pat taikyti išimtis pareigai sumokėti tokias rinkliavas ar naudotojo mokesčius už bet kokią transporto priemonę, kuria naudojasi neįgalieji arba kuri priklauso neįgaliesiems, kiek tai susiję su keliais, kuriems taikomas kelių mokestis.

Pasiūlymas taip pat padės remti veiksmingesnį ir įtraukesnį neįgaliųjų dalyvavimą visuomenės gyvenime, kaip numatyta JT NTK, ir juo bus prisidedama prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo, nes pagal 8-ą tikslą remiama politika, kuria skatinamas tvarus turizmas ir vietos kultūra; pagal 10-ą tikslą siekiama sumažinti nelygybę, o pagal 11-ą tikslą siekiama visiems suteikti galimybę naudotis saugiomis, įperkamomis, prieinamomis ir tvariomis transporto sistemomis.

Be to, pasiūlymu nustatoma papildoma sudedamoji dalis, išplėsianti Europos skaitmeninio sertifikavimo infrastruktūrą, kuri grindžiama ES skaitmeninio COVID pažymėjimo naudojimo patirtimi ir kuri, priėmus siūlomą peržiūrėtą reglamentą, bus susieta su europine skaitmeninės tapatybės dėkle.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šiuo pasiūlymu siekiama įvairių tarpusavyje susijusių tikslų, kurie yra svarbūs kelioms politikos sritims, pvz., paslaugų, transporto ir teisių į laisvą judėjimą politikos. Todėl skirtingų teisinių pagrindų naudojimas yra tinkamiausias ir tikslingiausias, kad būtų atsižvelgta į įvairius šios iniciatyvos tikslus.

SESV 53 straipsnio 1 dalis ir 62 straipsnis (dėl paslaugų, kurios vidaus rinkoje paprastai teikiamos už atlygį) yra svarbūs, nes pagal pasiūlymą kortelių turėtojų teisė į lengvatines sąlygas naudojantis paslaugomis bus užtikrinta vienoda tvarka, kuri nustatyta lankomos valstybės narės neįgaliesiems.

Kalbant apie specialias naudojimosi paslaugomis transporto srityje, įskaitant automobilių statymo aikšteles, sąlygas ir lengvatinę tvarką, pažymėtina, kad SESV 91 straipsnyje nustatytas būtinas teisinis pagrindas. Be to, šis straipsnis taip pat svarbus, nes juo buvo

---

[24] Reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru, OL L 150/70, 2019 6 7; Reglamentas (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004; Reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Reglamentas (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (nauja redakcija). []

[25] 2022 m. vasario 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/362, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 1999/62/EB, 1999/37/EB ir (ES) 2019/520, kiek tai susiję su transporto priemonių apmokestinimu už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra, OL L 69/1, 2022 3 4.

sudarytos sąlygos 1998 m.[26] priimti Tarybos rekomendaciją, pagal kurią sukurta esama savanoriška ES automobilių statymo kortelių sistema, kurią pakeis dabartinė iniciatyva.

Siekiant atsižvelgti į šias specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, numatytas tais atvejais, kai leidžiama naudotis patogumais ir aikštelėmis, kurie nepriskiriami paslaugų, kurioms taikomi kiti pirmiau nurodyti teisiniai pagrindai, kategorijai, visų pirma tai pasakytina apie nemokamus patogumus ir aikšteles, pagal likusį teisinį pagrindą, t. y. SESV 21 straipsnio 2 dalis, numatoma galimybė Europos Sąjungai imtis veiksmų ir priimti nuostatas, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ES piliečiams naudotis teise laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje. Be to, Sąjungos piliečio, kuris naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos taisykles, šeimos nariai, neatsižvelgiant į jų pilietybę, prilyginami Sąjungos piliečiams.

- **Subsidiarumo principas (dėl neišimtinės kompetencijos)**

Šiame pasiūlyme visapusiškai laikomasi subsidiarumo principo. Valstybės narės savarankiškai negali deramai pasiekti skirtingų tarpusavyje susijusių šio pasiūlymo tikslų, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti ES lygmeniu. Todėl būtina imtis veiksmų ES lygmeniu.

Nustatytos problemos yra tarpvalstybinio pobūdžio ir jų valstybės narės vienos išspręsti negali. ES veiksmų poreikis yra tiesiogiai susijęs su tarpvalstybinėmis kelionėmis ir atitinkamomis problemomis, su kuriomis susiduria neįgalieji ES, todėl reikia užtikrinti koordinuotą valstybių narių požiūrį, kad jiems būtų lengviau naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka lygiai taip pat, kaip jomis naudojasi lankomos šalies išduotos neįgaliojo kortelės ar pažymėjimo turėtojai.

Jei nebus imtasi veiksmų ES lygmeniu, tikėtina, kad valstybės narės patvirtins skirtingas sistemas, todėl toliau būtų sunku pripažinti neįgaliojo korteles ir pažymėjimus, taip pat ES automobilių statymo korteles tarpvalstybiniu mastu. Jei ES nesiimtų veiksmų, tikėtina, kad dabartiniai nacionalinių neįgaliojo kortelių ir pažymėjimų skirtumai taip pat padidėtų, o skirtingas požiūris į neįgaliuosius valstybėse narėse išliktų arba taptų dar skirtingesnis ir tai darytų neigiamą poveikį jų galimybėms naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, o tai gali daryti neigiamą poveikį naudojimuisi laisvo judėjimo teisėmis.

Iniciatyva nesiekiama suderinti tinkamumo kriterijų, sąlygų ar vertinimo procedūrų, kuriomis vadovaujantis valstybėje narėje nustatomas negalios statusas, – šioje srityje kompetencija paliekama valstybėms narėms. Todėl šis pasiūlymas nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nustatyti sąlygas ir procedūras, taikomas vertinant negalios statusą siekiant išduoti Europos neįgaliojo kortelę, ir pripažinti teisę į neįgaliųjų automobilių statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikšteles, taip pat išduoti neįgaliojo pažymėjimą, neįgaliojo kortelę arba neįgaliųjų automobilio statymo kortelę ar bet kokį kitą oficialų dokumentą vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu.

Be to, pasiūlymas nedaro neigiamo poveikio nacionalinei kompetencijai nustatyti, ar suteikti specialias lengvatas ar lengvatines sąlygas, pvz., nemokamą prieigą, sumažintus tarifus ar lengvatinę tvarką neįgaliesiems ir, kai taikoma, juos lydinčiam (-iems) ar jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims). Pasiūlymu privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios

[26] 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacija dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelių (98/376/EB), OL L 167/25, 1998 6 12, su pakeitimais, padarytais Tarybos rekomendacija 2008/205/EB dėl Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo, OL L 63/43, 2008 3 7.

institucijos taip pat neįpareigojami nustatyti lengvatines sąlygas. Juo tik užtikrinama, kad tais atvejais, kai nustatomos tokios specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka, jos turėtų būti vienodai prieinamos visiems neįgaliesiems, turintiems Europos neįgaliojo kortelę arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, ir kad su tuo susijusi informacija būtų pateikiama prieinamais formatais, naudojant atitinkamus Direktyvos 2019/882 I priede nustatytus paslaugų prieinamumo reikalavimus.

- **Proporcingumo principas**

Kalbant apie proporcingumo principą, pažymėtina, kad pasiūlymo forma ir turinys neviršija to, kas būtina ir proporcinga įvairiems tarpusavyje susijusiems tikslams pasiekti.

Apskritai kalbant, nustatomos bendros taisyklės ir bendras standartizuotas abiejų kortelių formatas / šablonas. Vis dėlto, atsižvelgiant į nacionalinius skirtumus, aplinkybes ir praktiką, pats negalios statuso vertinimas, būtinų kortelių išdavimo procedūrų nustatymas ir neįgaliesiems taikomų specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos, susijusių su galimybe naudotis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, nustatymas paliekamas valstybėms narėms, nebent Sąjungos teisėje būtų numatyta kitaip.

- **Priemonės pasirinkimas**

Remiantis nustatytais teisiniais pagrindais, visų pirma SESV 53 straipsnio 1 dalimi ir 62 straipsniu kartu su SESV 91 straipsniu ir 21 straipsnio 2 dalimi, direktyva laikoma tinkama, proporcinga ir veiksminga priemone įvairiems tarpusavyje susijusiems iniciatyvos tikslams pasiekti.

3. *EX POST* VERTINIMŲ, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS IR POVEIKIO VERTINIMŲ REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**

2022 m. liepos mėn. buvo sudaryta tarpžinybinė Europos neįgaliojo kortelės iniciatyvinė grupė, kuri aktyviai dalyvavo rengiant iniciatyvą, įskaitant jos poveikio vertinimą.

Pagal Geresnio reglamentavimo gaires konsultuotasi su įvairiais tarptautiniais, ES ir nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais, t. y. i) klausimo sprendimu suinteresuotais subjektais (pvz., nacionalinėmis valdžios institucijomis, paslaugų teikėjais, NVO); ii) potencialiais Europos neįgaliojo kortelės arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės gavėjais (pvz., neįgaliaisiais, asmeniniais asistentais) ir iii) ekspertais (pvz., tyrėjais, konsultacinėmis įmonėmis ir konsultantais, tarptautinėmis organizacijomis).

Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais apėmė: a) viešas konsultacijas, b) strateginius ir c) tikslinius pokalbius, d) tikslines internetines apklausas, e) tris internetinius praktinius seminarus, f) šešias tikslines grupes su paslaugų teikėjais iš atrinktų valstybių narių ir g) šešis atvejų tyrimus. Suinteresuotieji subjektai taip pat galėjo siųsti pastabas dėl Komisijos h) kvietimo teikti informaciją[27].

Didžiąją dalį konsultacijų veiklos organizavo išorės rangovas, atlikdamas tyrimą, kuriuo grindžiamas poveikio vertinimo rengimas. Komisija taip pat konsultavosi su valstybių narių valdžios institucijomis ir neįgaliesiems atstovaujančiomis pilietinės visuomenės organizacijomis, kurios yra Neįgaliųjų platformos narės. Diskusijos platformos posėdžiuose ir

[27] Daugiau informacijos žr. konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais apibendrinamąją ataskaitą, poveikio vertinimo ataskaitos 2 priedą, SWD (2023) 289.

jos specialiame pogrupyje dėl Europos neįgaliojo kortelės buvo labai svarbios siekiant gauti grįžtamosios informacijos, kad būtų galima tobulinti pasiūlymą.

- **Poveikio vertinimas**

Prie pasiūlymo dėl Komisijos iniciatyvos, kuria nustatoma Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės išdavimo ir naudojimo sistema, taisyklės ir sąlygos, pridedama poveikio vertinimo ataskaita[28], kurios projektas 2023 m. birželio 21 d. buvo pateiktas Reglamentavimo patikros valdybai. 2023 m. liepos 19 d. Reglamentavimo patikros valdyba pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis. Poveikio vertinimo ataskaita buvo peržiūrėta atsižvelgiant į Valdybos išvadas ir rekomendacijas. Taip pat buvo atsižvelgta į išsamesnes techninės Reglamentavimo patikros valdybos pastabas.

Galimybių kūrimas ir sprendimas atmesti tam tikras galimybes yra tvirtai pagrįsti patirtimi, įgyta įgyvendinant Europos neįgaliojo kortelės bandomąjį projektą, ir patirtimi, įgyta įgyvendinant 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendaciją 98/376/EB dėl neįgaliųjų automobilių statymo kortelių, taip pat iš suinteresuotųjų subjektų ir valstybių narių gauta grįžtamąja informacija.

Buvo apsvarstyta galimybė sujungti Europos neįgaliojo kortelę ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę į vieną kortelę, o vėliau ši galimybė atmesta dėl praktinio ir techninio nepritaikomumo[29]. Skiriasi abiejų kortelių tinkamumo kriterijai, išdavimo procedūra (-os), taikymo sritis ir naudojimas. Ne visi Europos neįgaliojo kortelės turėtojai būtų ir Europos neįgaliųjų automobilių stovėjimo kortelės turėtojais. Suinteresuotieji subjektai, su kuriais konsultuotasi, nurodė, kad sujungus abi korteles būtų apribotos neįgaliųjų galimybės vienu metu naudotis abiem kortelėmis. Iš tiesų, Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė paprastai bus paliekama matomoje vietoje transporto priemonės viduje, o Europos neįgaliojo kortelę su savimi nešiosis kortelės turėtojas, todėl suinteresuotieji subjektai manė, kad jos turėtų būti laikomos dviem atskiromis kortelėmis.

Vertinime apsvarstytos politikos galimybės, kuriomis siekiama palengvinti negalios statuso tarpusavio pripažinimą ES, kiek tai susiję su galimybe naudotis paslaugomis besilankant kitoje valstybėje narėje (A), ir sudaryti palankesnes sąlygas naudotis Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortele (B), kuriomis kartu sprendžiamos nustatytos problemos.

Taip pat atmestos kelios kitos galimybės, pvz., savanoriški susitarimai[30], apimantys tik paslaugų atranką[31], apibrėžčių ir tinkamumo kriterijų, taikomų vertinant neįgalumą, suderinimas[32] arba atitinkamų kortelių išdavimo procedūrų suderinimas ES lygmeniu[33].

Tinkamiausia galimybė yra A2 politikos galimybės (privalomas Europos neįgaliojo kortelės pavyzdys visose valstybėse narėse, taikomas kelionėms, apimančioms visus paslaugų

---

28 SWD(2023) 289.

29 Nuomonės dėl galimybės sujungti Europos automobilių statymo kortelę su naująja Europos neįgaliojo kortele skiriasi. Valstybės narės ir neįgaliesiems atstovaujančios pilietinės visuomenės organizacijos tvirtai sutaria, kad Europos automobilių statymo kortelė neturėtų būti sujungta su naująja Europos neįgaliojo kortele. Tačiau viešose konsultacijose dalyvavę pavieniai respondentai pritarė, kad Europos automobilių statymo kortelė turėtų būti integruota į naująją Europos neįgaliojo kortelę, galbūt painiodami „vieną kortelę“ su „viena teisine priemone“.

30 Tai reikštų, kad ilgainiui atsirastų papildomų standartinio (fizinio ir (arba) skaitmeninio) kortelės formato nukrypimų ir su tuo susijusių jos atpažinimo ir naudojimo sunkumų, taip pat didelis neapibrėžtumas neįgaliesiems.

31 Dėl to atsirastų didelė administracinė našta ir nebūtų sprendžiamas esminis vienodo požiūrio į neįgaliuosius klausimas, neatsižvelgiant į tai, kur vyksta jų negalios vertinimas.

32 Tai reikštų ES kompetencijos ribų peržengimą.

33 Ten pat.

sektorius) ir B2 galimybės (privalomos Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės pavyzdys) derinys.

A2 politikos galimybė yra veiksmingiausia siekiant palengvinti negalios statuso tarpusavio pripažinimą atsižvelgiant į galimybę naudotis paslaugomis lankantis kitoje valstybėje narėje, nes pagal ją numatoma sukurti Europos neįgaliojo kortelę, kuri būtų naudojama būtent šiuo tikslu ir kurią būtų galima lengvai atpažinti visose valstybėse narėse. Kortelė panaikintų netikrumą tiek paslaugų teikėjams, kurie šiuo metu turi tikrinti klientų negalios statusą, tiek neįgaliesiems, vykstantiems į kitas valstybes nares ar jose besilankantiems.

B2 politikos galimybė yra veiksmingiausia siekiant palengvinti ES automobilių statymo kortelės pripažinimą. Tai yra privalomas teisės aktas ir juo nustatomi privalomi būtiniausi ES bendros automobilių statymo kortelės pavyzdžio reikalavimai ir jos saugumo formatas bei ypatumai. Vienodesnis, bendras nacionalinių automobilių statymo kortelių formatas padėtų sumažinti netikrumą, susijusį su neįgaliųjų pripažinimu, ir palengvintų jų gyvenimą keliaujant automobiliu ES. Taip kortelių turėtojams būtų sudarytos sąlygos keliauti automobiliu nesibaiminant, kad jų automobilio statymo kortelė gali būti nepripažinta užsienyje. Be to, neįgalieji sutaupytų lėšų, nes galėtų naudotis jiems rezervuotomis viešų automobilių stovėjimo aikštelių vietomis.

Tikimasi, kad tinkamiausias politikos galimybių derinys turės teigiamą socialinį poveikį ir didelį teigiamą poveikį užtikrinant pagrindines teises ES (visų pirma teisę į laisvą judėjimą, nediskriminavimą ir neįgaliųjų integraciją). Tikėtina, kad bendrų politikos galimybių poveikis aplinkai bus nedidelis ir nereikšmingas, o teigiamas skaitmeninis poveikis būtų ribotas. Manoma, kad tinkamiausios politikos galimybės neturės didelio poveikio konkurencingumui ir MVĮ, o numatomos įmonių administracinės išlaidos bus nedidelės[34].

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas turėtų teigiamą poveikį[35] kelioms Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintoms teisėms.

Sumažinus netikrumą dėl neįgaliojo ir automobilių statymo kortelių pripažinimo visoje ES, neįgaliesiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingai naudotis laisvo judėjimo teisėmis vykstant į kitą valstybę narę nei ta, kurioje jie gyvena (Chartijos 45 straipsnis).

Vienoda tvarka, taikoma naudojantis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka, susijusiomis su neįgaliųjų galimybe naudotis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, taip pat neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, turėtų būti naudinga neįgaliesiems, užtikrinant jų nepriklausomumą, socialinę integraciją ir dalyvavimą bendruomenės gyvenime (Chartijos 26 straipsnis).

Pasiūlymu būtų prisidedama prie nediskriminavimo ir lygių galimybių naudotis paslaugomis principų (Chartijos 21 straipsnis). Galimybė naudotis specialiomis sąlygomis, lengvatine tvarka arba neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis visose valstybėse narėse vienoda tvarka, kuri taikoma toje šalyje pripažintą negalios statusą turintiems gyventojams, nediskriminuojant dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos, yra svarbūs veiksniai, nulemiantys neįgaliųjų sprendimą naudotis tokiomis paslaugomis.

---

34 Daugiau informacijos žr. 6 skyrių „What are the impacts of the policy options?“ ir 5 priedą „Competitiveness check of the Impact Assessment Report“, SWD(2023) 289.

35 Deja, dėl suskirstytų duomenų trūkumų, šiame etape neįmanoma įvertinti jokio poveikio lytims.

Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės taisyklių ir bendrų sąlygų sistemos sukūrimas taip pat padės skatinti, apsaugoti ir užtikrinti visapusišką ir vienodą visų neįgaliųjų naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą jų prigimtiniam orumui. Tai savo ruožtu užtikrins veiksmingesnį ir įtraukesnį neįgaliųjų dalyvavimą visuomenės gyvenime, kaip numatyta JT NTK.

Pasiūlymas apima asmens duomenų, visų pirma duomenų, susijusių su kortelės turėtojo negalios statusu, tvarkymą. Fizinių asmenų asmens duomenų tvarkymas, įskaitant asmens duomenų rinkimą, prieigą prie jų ir jų naudojimą, daro poveikį teisei į privatumą ir teisei į asmens duomenų apsaugą pagal Chartijos 7 ir 8 straipsnius. Šių pagrindinių teisių ribojimas turi būti pagrįstas. Šių pagrindinių teisių apribojimas yra būtinas ir tikrai atitinka Sąjungos teisėje pripažintą bendrojo intereso tikslą.

Kalbant apie teisę į asmens duomenų apsaugą, pažymėtina, kad korteles išduodančios valstybių narių valdžios institucijos bus duomenų valdytojos. Valstybės narės, įgyvendindamos šią direktyvą, turėtų užtikrinti, kad jų nacionalinės teisės aktuose būtų numatytos tinkamos apsaugos priemonės, taikomos tvarkant asmens duomenis, visų pirma su kortelės turėtojo neįgalumo statusu susijusius asmens duomenis, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679[36]. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų asmens duomenų saugumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Nustačius skaitmeninius ypatumus ir skaitmeninį formatą, įgyvendinimo akte galima numatyti papildomas asmens duomenų saugumo priemones. Siūlomoje direktyvoje asmens duomenys turi būti numatyti tik fizinėje kortelėje, o nustačius jos formatą ir specifikacijas – įtraukti į išduodamą skaitmeninę kortelę.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymo poveikis ES biudžetui yra labai ribotas. Vienintelės veiklos išlaidos yra susijusios su komitetų ir ekspertų grupių posėdžių organizavimu, taip pat parama atliekant perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių patikrinimus, t. y. 0,62 mln. EUR veiklos asignavimų pagal esamą biudžeto eilutę, taip pat apie 0,342 mln. EUR per metus administracinės išlaidos. Atsižvelgiant į šias išlaidas, bus atliekamas vidinis lėšų perskirstymas, o pati suma nebus didinama.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsenos, vertinimo ir ataskaitų teikimo tvarka**

Jei pasiūlymas bus patvirtintas, valstybės narės per šešis mėnesius nuo jo įsigaliojimo turės pranešti Komisijai apie įstaigą (-as), paskirtą (-as) išduoti, pratęsti galiojimo laikotarpį ir panaikinti Europos neįgaliojo kortelę ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, taip pat apie tokių kortelių išdavimo arba jų paskelbimo negaliojančiomis sąlygas.

Valstybės narės turės pateikti Komisijai visą informaciją, būtiną tam, kad Komisija galėtų parengti reguliarią šios direktyvos taikymo ataskaitą, skirtą Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui.

---

[36] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Pasiūlymui perkelti į nacionalinę teisę nereikia jokių aiškinamųjų dokumentų.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnyje aprašomas dalykas.

2 straipsnis dėl taikymo srities yra susijęs su materialine taikymo sritimi ir jame aprašoma, kokioms mokamoms ir nemokamoms paslaugoms, patogumams ir aikštelėms taikoma direktyva. Jame pakartojama, kad valstybės narės išlieka kompetentingos vertinti negalios statusą ir išduoti Europos neįgaliojo kortelę bei Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, nustatyti jų išdavimo tvarką, laikantis 6 ir 7 straipsniuose nurodytų bendrųjų reikalavimų, ir nuspręsti, ar nustatyti specialias lengvatas arba konkrečias, specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką neįgaliesiems ir, kai taikoma, juos lydinčiam (-iems) arba jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims). Jame taip pat paaiškinamas dalykas, išskyrus socialinės apsaugos išmokas.

3 straipsnyje pateikiamos pagrindinės apibrėžtys.

4 straipsnyje išvardyti naudos gavėjai, o 5 straipsnyje numatyta, kad Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės turėtojams ir juos lydinčiam (-iems) ar jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmenis, kurie pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką pripažįstami asmeniniais asistentais, turi vienodas galimybes naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka.

6 ir 7 straipsniuose nustatytas atitinkamai Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės formatas, procedūros ir administraciniai formalumai. Jie susiję su kortelių diegimu ir galiojimu ir juose nustatomi atitinkami prieduose pateikti formatai. Abiem straipsniais Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios kortelių skaitmeninimo nuostatos.

8 straipsnyje numatyta galimybė priimti bendrąsias technines specifikacijas, kuriomis būtų išsamiau patikslintas kortelių formatas ir būsimų skaitmeninių elementų formatas.

9 straipsnyje išdėstytos atitinkamos nuostatos dėl priežiūros, atitikties ir prieinamos informacijos, susijusios su kortelės naudojimu, įskaitant klastojimo ar sukčiavimo rizikos atvejus.

10 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų kompetentingas institucijas, kurios išduos korteles.

11 ir 12 straipsniuose išdėstytos Komisijos naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais taisyklės ir procedūros, o 6, 7 ir 8 straipsniuose nurodyti įgyvendinimo aktai.

13 ir 14 straipsniai susiję su vykdymo užtikrinimu ir sankcijomis, kurios leidžia neįgaliesiems atstovaujančioms organizacijoms ir kitoms teisėtų interesų turinčios viešosioms įstaigoms taip pat imtis veiksmų direktyvos laikymuisi užtikrinti. Kartu su sankcijomis turėtų būti imamasi taisomųjų veiksmų, nes svarbu išspręsti problemas, iškilusias naudojant korteles, ir imtis tobulinimo veiksmų ateityje.

15 straipsnyje pateiktos papildomos priemonės, susijusios su galimybe susipažinti su informacija ir informuotumo didinimu, įskaitant informacijos prieinamumą.

16 straipsnis yra susijęs su ataskaitų teikimu, peržiūra ir įpareigojimais, taikomais pirmajai ir vėlesnėms Direktyvos taikymo ataskaitoms.

17 straipsnyje nustatyta, kad dabartinė rekomendacija dėl Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės tampa nebeaktuali ir nebetaikoma.

18 ir 19 straipsniuose numatytas perkėlimas į nacionalinę teisę ir įsigaliojimas.

I ir II prieduose atitinkamai aprašoma Europos neįgaliojo kortelė ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė ir nustatytas jų formatas bei dizainas.

2023/0311 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria sukuriama Europos neįgaliojo kortelė ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 straipsnio 1 dalį, 62 straipsnį, 91 straipsnį ir 21 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[1],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[2],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos Sąjunga grindžiama žmogaus orumo, laisvės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis ir yra įsipareigojusi kovoti su diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl negalios, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutartyje (ES sutartis), Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (Chartija);

(2) Chartijos 26 straipsnyje Sąjunga pripažįsta ir gerbia neįgaliųjų teisę naudotis priemonėmis, kuriomis užtikrinamas jų nepriklausomumas, socialinė ir profesinė integracija bei dalyvavimas bendruomenės gyvenime;

(3) kiekvienas Sąjungos pilietis turi pagrindinę teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, laikydamasis Sutartyse ir joms įgyvendinti priimtose nuostatose nustatytų apribojimų bei sąlygų;

(4) pasak Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Sąjungos pilietybe siekiama suteikti pagrindinį valstybių narių piliečių statusą, kai jie naudojasi teise judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, kad asmenys, kurių padėtis yra tokia pati, atsižvelgiant į SESV materialinę taikymo sritį, galėtų būti vienodai teisiškai vertinami neatsižvelgiant į jų pilietybę, išskyrus aiškiai numatytas išimtis;

(5) Sąjunga yra Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (JT NTK)[3] šalis ir, įgyvendindama savo kompetenciją, yra saistoma JT NKT nuostatų, kurios yra

---

1 OL C , , p. .

2 OL C , , p. .

3 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimas 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu, OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

neatskiriama Sąjungos teisinės tvarkos dalis. Visos valstybės narės yra JT NTK šalys ir, įgyvendindamos savo kompetenciją, yra jos saistomos;

(6) JT NTK tikslas – skatinti, saugoti ir užtikrinti, kad visi neįgalieji galėtų visapusiškai ir vienodomis sąlygomis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą jų prigimtiniam orumui, taip užtikrinant jų visapusišką ir veiksmingą dalyvavimą ir integraciją visuomenėje vienodomis sąlygomis su kitais asmenimis. JT NTK taip pat pripažįstama, kad svarbu imtis tinkamų priemonių siekiant užtikrinti prieinamumą neįgaliesiems;

(7) Europos socialinių teisių ramstyje, apie kurį 2017 m. lapkričio 17 d. Geteborge paskelbė Europos Parlamentas, Taryba ir Europos Komisija[4], nustatyta, kad kiekvienas, *inter alia*, nepaisant negalios, turi teisę į vienodą požiūrį ir vienodas galimybes naudotis, be kita ko, visuomenei prieinamomis prekėmis ir paslaugomis (3 principas). Be to, Europos socialinių teisių ramstyje pripažįstama, kad neįgalieji turi teisę į paslaugas, kurios sudaro sąlygas jiems dalyvauti visuomenės gyvenime (17 principas);

(8) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882[5] (toliau – Europos prieinamumo aktas) siekiama pagerinti prieigą prie gaminių ir paslaugų šalinant kliūtis, atsirandančias dėl skirtingų prieinamumo reikalavimų valstybėse narėse, ir užkertant joms kelią, taip prisidedant prie esamų gaminių ir paslaugų prieinamumo vidaus rinkoje didinimo, įskaitant prieigą prie interneto svetainių ir mobiliaisiais įrenginiais grindžiamų tam tikrų viešųjų paslaugų[6], taip pat gerinant atitinkamos informacijos prieinamumą. Be to, pagal Sąjungos teisę taip pat užtikrinama teisė į nediskriminavimą, susijusi su galimybe naudotis transportu, ir kitos teisės, pvz., teisė nemokamai gauti pagalbą neįgaliems ir riboto judumo keleiviams, keliaujantiems oro[7], geležinkelių[8], vandens transporto priemonėmis[9] arba miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais[10]. Pagal Sąjungos teisę valstybėms narėms taip pat suteikiama galimybė nustatyti mažesnes rinkliavas ar naudotojo mokesčius už mokamus kelius, tiltus, tunelius, taip pat taikyti išimtis pareigai sumokėti tokias rinkliavas ar naudotojo mokesčius už bet kokią transporto priemonę, kuria naudojasi neįgalieji arba kuri priklauso neįgaliesiems, kiek tai susiję su keliais, kuriems taikomas kelių mokestis[11];

(9) neįgalieji gali kreiptis į gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingas institucijas dėl negalios statuso pripažinimo, nes šis klausimas priklauso jų

---

4 Tarpinstitucinė deklaracija dėl Europos socialinių teisių ramsčio, OL C 428, 2017 12 13, p. 10.

5 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 150, 2019 6 7, p. 70).

6 Be to, Direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo siekiama pagerinti viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir jų mobiliųjų programėlių prieinamumą.

7 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).

8 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL L 172, 2021 5 17, p. 1).

9 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 334, 2010 12 17, p. 1).

10 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 55, 2011 2 28, p. 1).

11 Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 1999/62/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/362, kuria iš dalies keičiamos direktyvų 1999/62/EB, 1999/37/EB ir (ES) 2019/520 nuostatos dėl transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra.

kompetencijai. Kiekviena valstybė narė ir jos atitinkamos kompetentingos institucijos taiko negalios vertinimo procedūrą, kuri valstybėse narėse yra skirtinga. Kompetentingos institucijos, pripažinusios pareiškėjo negalios statusą, išduoda neįgalumo pažymėjimą, neįgaliojo kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas prašytojo negalios statusas;

(10) kadangi įvairiose valstybėse narėse negalios statusas pripažįstamas nepakankamai, neįgalieji, naudodamiesi savo pagrindinėmis laisvo judėjimo teisėmis, gali susidurti su konkrečiais sunkumais;

(11) neįgaliųjų, kurie ilgesniam laikotarpiui persikelia į kitas valstybes nares darbo, studijų ar kitais tikslais, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose arba valstybių narių tarpusavio sutarimu nustatyta kitaip, negalios statusą įvertinti ir oficialiai jį pripažinti gali kitos valstybės narės kompetentingos institucijos ir šie neįgalieji gali gauti neįgalumo pažymėjimą, neįgaliojo kortelę ar bet kokį kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstama jų negalia pagal tos valstybės narės taikomas taisykles;

(12) tačiau asmenys, turintys pripažintą negalios statusą, vykstantys į kitas valstybes nares nei ta, kurioje gyvena, arba lankosi jose trumpą laiką, gali susidurti su dideliais sunkumais, jei jų negalios statusas nepripažįstamas valstybėje narėje, į kurią jie vyksta ar kurioje lankosi, ir jei jie neturi pažymėjimo, neįgaliojo kortelės ar bet kokio kito oficialaus dokumento, patvirtinančio jų negalios statusą priimančiojoje valstybėje narėje, kad galėtų pasinaudoti joje siūlomomis specialiomis sąlygomis ir (arba) lengvatine tvarka;

(13) šiuo atveju į kitą valstybę narę vykstantys ar joje besilankantys neįgalieji, naudodamiesi laisvo judėjimo teisėmis, atsiduria nepalankioje padėtyje, palyginti su neįgaliaisiais, turinčiais neįgalumo pažymėjimą, neįgaliojo kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas jų negalios statusas valstybėje narėje, į kurią jie vyksta arba kurioje lankosi;

(14) be to, nežinant, ar ir, jei taip, kokiu mastu jų negalios statusas ir šį statusą pripažįstantys oficialūs dokumentai gali būti pripažįstami vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, šiems neįgaliesiems kyla neaiškumų. Galiausiai neįgalieji gali būti atgrasomi nuo naudojimosi savo laisvo judėjimo teisėmis;

(15) be fizinių ir kitų kliūčių patekti į viešąsias ir privačiąsias erdves, svarbus veiksnys, atgrasantis daugelį neįgaliųjų nuo kelionių[12], yra ir didelės išlaidos, nes jie turi specialiųjų poreikių ir jiems gali būti reikalingas (-i) juos lydintis (-ys) ar jiems padedantis (-ys) asmuo (-enys), įskaitant tuos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką pripažįstami asmeniniais asistentais, todėl jų kelionės išlaidos yra didesnės nei asmenų be negalios[13]. Dėl negalios statuso nepripažinimo kitose valstybėse narėse, gali būti apribotos jų galimybės naudotis specialiomis sąlygomis, pvz., nemokamu įvažiavimu ar mažesniais tarifais arba lengvatine tvarka, ir tai turi įtakos jų kelionės išlaidoms, gyvenimui ir sprendimams;

(16) mokama arba nemokama lengvatinė tvarka (pvz., asmeninė pagalba, pirmenybinė prieiga ir kt.) gali būti svarbūs neįgaliesiems, kad jie galėtų naudotis įvairiomis

---

12 Galutinės ataskaitos, pagrįstos ES lygmens pilietinės visuomenės organizacijoms (PVO) skirta apklausa, išvados; Shaw ir Coles „Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey“, 25(3) *Tourism Management* (2004) p. 397–403; Eugénia Lima Devile ir Andreia Antunes Moura (2021) „Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process“.

13 McKercher ir Darcy (2018) „Re-conceptualizing barriers to travel by people with disabilities, Tourism Management Perspectives“, p. 59–66. [Daugiau informacijos apie aiškinamąjį memorandumą?]

paslaugomis, patogumais ar aikštelėmis ir gautų geresnę naudojimosi patirtį. Tačiau dėl to, kad valstybėje narėje, kurioje jie lankosi ar į kurią vyksta, nepripažįstamas negalios statusas ir kitose valstybėse narėse išduoti oficialūs dokumentai, kuriais pripažįstamas šis statusas, neįgalieji gali neturėti galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kurias toje valstybėje narėje privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos siūlo neįgalumo pažymėjimo, neįgaliojo kortelės ar bet kokio kito oficialaus dokumento, kuriuo pripažįstamas jų negalios statusas, turėtojams;

(17) 2016 m. aštuoniose valstybėse narėse pradėtas bandomasis projektas dėl ES neįgaliojo kortelės aiškiai parodė, kad neįgaliesiems naudinga naudotis paslaugomis kultūros, laisvalaikio, sporto ir kai kuriais atvejais transporto srityse, taip pat skiriant trumpalaikę paramą jų tarpvalstybiniam judėjimui ES[14]. Be to, projekte buvo ir kitų pavyzdžių, susijusių su paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis kurios neįgaliesiems siūlomos taikant specialias sąlygas arba lengvatinę tvarką;

(18) neįgalieji, remdamiesi savo negalios statusu, gali kreiptis į gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingas institucijas prašydami išduoti neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, kuria pripažįstama teisė į tam tikras neįgaliųjų automobilio statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikšteles. Kiekviena valstybė narė yra nustačiusi paraiškų teikimo vietos, regiono ar nacionaliniu lygmeniu procedūrą, skirtą neįgaliojo (arba jį lydinčio (-ių) ar jam padedančio (-ių) asmens (-ų), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us)) automobilių statymo kortelei gauti, ir kriterijus, kurie turi būti įvykdyti, kad asmuo atitiktų reikalavimus;

(19) Tarybos rekomendacijoje 98/376/EB[15] nustatytas Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės pavyzdys, kuris palengvino automobilių statymo kortelės pripažinimą visose valstybėse narėse. Tačiau įgyvendinant rekomendaciją ir įtraukus konkrečius nacionalinius papildymus ar nukrypimus nuo rekomenduojamo pavyzdžio atsirado daug įvairių kortelių. Tai trukdo tarpvalstybiniu mastu pripažinti korteles visose valstybėse narėse, todėl neįgaliesiems, turintiems automobilių statymo kortelę kitose valstybėse narėse, sudėtinga naudotis nustatytomis neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis. Be to, Tarybos rekomendacija nebuvo atnaujinta atsižvelgiant į vykstančius technologinius ir skaitmeninimo pokyčius. Valstybėms narėms taip pat kyla problemų, susijusių su sukčiavimu kortelėmis ir jų klastojimu, nes formatas dažniausiai yra gana paprastas ir lengvai padirbamas, be to, praktiškai kiekvienoje valstybėje narėje jis yra skirtingas, todėl jį sudėtinga patikrinti;

(20) siekiant palengvinti neįgaliųjų galimybes kitose valstybėse narėse naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka, susijusiomis su mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, reikėtų pašalinti likusias kliūtis ir sunkumus, su kuriais susiduriama vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant dėl to, kad nepripažįstamas šių neįgaliųjų negalios statusas ir kitose valstybėse narėse

---

[14] Taip pat žr. 2021 m. gegužės mėn. paskelbtą tyrimo, kuriuo įvertinamas bandomųjų veiksmų dėl ES neįgaliojo kortelės ir susijusių lengvatų įgyvendinimas, galutinę ataskaitą, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en.

[15] 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacija dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelių (OL L 167, 1998 6 12, p. 25), pritaikanti 2008 m. kovo 3 d. Tarybos rekomendaciją, siekiant atsižvelgti į Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos įstojimą (OL L 63/43, 2008 3 7).

išduoti oficialūs dokumentai, kuriais pripažįstamas šis statusas ir automobilio statymo teisė;

(21) todėl, siekiant palengvinti neįgaliųjų, vykstančių į kitą valstybę narę ar joje besilankančių trumpą laikotarpį, galimybes naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka, kurias privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos siūlo nediskriminuodami dėl pilietybės ir tokia pat tvarka, kuri taikoma tos valstybės narės neįgaliesiems, taip pat siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis transportu ir neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis bei jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis tokia pat tvarka, kuri taikoma toje valstybėje narėje, būtina nustatyti Europos neįgaliojo kortelės, kaip pripažinto negalios statuso įrodymo, ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės, kaip įrodymo, kad jie turi pripažintą teisę naudotis neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis, sistemą, taisykles ir bendras sąlygas, įskaitant bendrą standartizuotą pavyzdį;

(22) Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės tarpusavio pripažinimas turėtų palengvinti ir garantuoti asmenims, turintiems pripažintą negalios statusą valstybėje narėje, galimybę naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kurias privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos siūlo naudojantis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, taip pat galimybę naudotis neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis, vienoda tvarka, kuri nustatyta remiantis priimančiosios šalies kompetentingų institucijų išduotais nacionaliniais pažymėjimais, neįgaliojo kortelėmis ar kitais oficialiais dokumentais, kuriais pripažįstamas negalios statusas, ir automobilių statymo kortelėmis;

(23) be automobilių statymo sąlygų ir aikštelių, paslaugos, patogumai ir aikštelės, kuriems taikoma ši direktyva, yra susiję su labai įvairiais nuolat keičiamais patogumais, įskaitant patogumus, kuriuos neatlygintinai suteikia valdžios institucijos arba privatūs veiklos vykdytojai, ir kurie teikiami privalomai (pagal nacionalines ir (arba) vietos taisykles arba teisines pareigas), o dažnai ir savanoriškai (visų pirma privačių veiklos vykdytojų) įvairiose politikos srityse, pvz., kultūros, laisvalaikio, turizmo, sporto, viešojo ir privačiojo transporto, švietimo srityse;

(24) specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos pavyzdžiai: nemokamas įvažiavimas, sumažinti tarifai, mažesnės rinkliavos ar naudotojo mokesčiai už mokamus kelius, tiltus, tunelius, pirmenybinis įvažiavimas, specialios vietos parkuose ir kitose viešose vietose, prieinamos sėdimosios vietos kultūriniuose ar viešuose renginiuose, asmeninė pagalba, gyvūnai vedliai, pagalba paplūdimyje patekti į vandenį, parama (pvz., galimybė naudotis Brailio raštu, garso gidais, gestų kalbos vertimu), pagalbinių priemonių arba pagalbos teikimas, neįgaliųjų vežimėlio skolinimas, plūdriojo neįgaliojo vežimėlio skolinimas, turistų informacijos gavimas prieinamais formatais, naudojimasis riboto judumo asmens motoroleriu arba neįgaliųjų vežimėliu dviračio eismo juostose be baudos ir kt. Automobilio statymo sąlygos ir stovėjimo aikštelės apima didesnių matmenų arba rezervuotas automobilių statymo aikšteles. Kalbant apie keleivių vežimo paslaugas, be specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos, siūlomų neįgaliesiems, laikantis nacionalinės teisės aktų ar praktikos, gyvūnai vedliai, asmeniniai asistentai ar kiti asmenys, lydintys neįgaliuosius (arba riboto judumo asmenis) arba jiems padedantys, gali keliauti nemokamai arba sėdėti, jei tai praktiškai įmanoma, šalia neįgaliųjų;

(25) Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės išdavimas valstybėje narėje turi būti nustatytas šioje direktyvoje kartu su tos valstybės narės taikomomis neįgaliųjų negalios statuso ir automobilio statymo teisės vertinimo ir pripažinimo procedūromis ir kompetencijomis;

(26) be fizinio formato, valstybės narės turėtų numatyti skaitmeninę kortelę, kai Komisijai pateikus pasiūlymą deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais bus nustatytas jos formatas ir specifikacijos. Toks pasiūlymas turėtų būti grindžiamas patirtimi, įgyta Europos lygmeniu vykdant pažymėjimų ir dokumentų, pavyzdžiui, pagal Reglamentą (ES) 2021/953 sukurto ES skaitmeninio COVID pažymėjimo, skaitmeninimą ir sudaryti sąlygas naudoti Europos neįgaliojo kortelę ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę naudojantis ES skaitmeninės tapatybės dėklėmis[16]. Neįgaliesiems turėtų būti suteikta galimybė naudotis arba skaitmenine, arba fizine kortele ar abiem formatais;

(27) Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės išdavimas reiškia asmens duomenų tvarkymą, įskaitant visų pirma duomenis apie kortelės turėtojo negalios statusą, kurie yra „sveikatos duomenys“, kaip tai suprantama pagal Reglamento (ES) 2016/679[17] 4 straipsnio 15 punktą, ir tai yra speciali asmens duomenų kategorija pagal to reglamento 9 straipsnį. Bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą turėtų atitikti taikytinus duomenų apsaugos teisės aktus, visų pirma Reglamentą (ES) 2016/679. Perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktuose būtų numatytos tinkamos apsaugos priemonės, taikomos asmens duomenų, visų pirma specialių kategorijų asmens duomenų, tvarkymui. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą.

(28) už Europos neįgaliojo kortelės arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės išdavimą turėtų būti atsakinga ta valstybė narė, kurioje asmuo paprastai gyvena, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 883/2004[18] ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 987/2009[19], ir kurioje buvo įvertintas jo negalios statusas. Europos neįgaliojo kortelės arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės turėtojai turėtų turėti galimybę naudotis kortelėmis būdami bet kurioje kitoje valstybėje narėje;

(29) siekiant užtikrinti, kad neįgalūs darbuotojai galėtų veiksmingai naudotis savo laisvo judėjimo teisėmis, taip pat naudotis valstybių narių siūlomomis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, darbuotojams, kurie vyksta į kitą valstybę narę arba lankosi su darbu susijusiais tikslais, taip pat turėtų būti suteikta galimybė naudotis Europos neįgaliojo kortele ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortele;

(30) numatyta Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės tarpusavio pripažinimo sistema nedaro poveikio valstybės narės kompetencijai įvertinti ir pripažinti negalios statusą ir sukurti specialias sąlygas, pvz.,

---

16 COM(2021) 285 final.

17 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

18 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004 4 30, p. 1).

19 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, 2009 10 30, p. 1).

suteikti nemokamą prieigą, nustatyti mažesnius tarifus ar lengvatinę tvarką neįgaliesiems ir (arba) juos lydinčiam (-iems) ar jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us). Ji neapima socialinio draudimo išmokų, socialinės apsaugos ar socialinės paramos, kurioms taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB 24 straipsnio 2 dalis[20];

(31) siekiant didinti informuotumą ir sudaryti palankesnes sąlygas naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, visa svarbi informacija apie sąlygas, taisykles, praktiką ir procedūras, taikomas siekiant gauti Europos neįgaliojo kortelę ir (arba) Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę ir vėliau ją naudoti, turėtų būti viešai prieinama aiškiu, išsamiu, naudotojui patogiu būdu ir neįgaliesiems prieinamu formatu, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų. Privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos, taikantys neįgaliesiems specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, tokią informaciją turėtų skelbti viešai aiškiu, išsamiu, patogiu naudoti būdu ir neįgaliesiems prieinamu formatu, laikydamiesi atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų;

(32) valstybės narės turėtų imtis visų būtinų veiksmų, kad būtų išvengta bet kokios klastojimo ar sukčiavimo rizikos išduodant Europos neįgaliojo kortelę arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, ir turėtų aktyviai kovoti su nesąžiningu šių kortelių naudojimu ir klastojimu;

(33) siekiant užtikrinti tinkamą šios direktyvos taikymą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais papildoma direktyva, kuria nustatomas Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės skaitmeninis formatas, ir iš dalies keičiami I ir II priedai, siekiant pakeisti bendrus standartizuoto formato ypatumus, pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui bei užtikrinti sąveikumą;

(34) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su bendrųjų techninių specifikacijų, kuriomis išsamiau patikslinami atitinkami Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės formatai, jų atitinkami saugumo ir skaitmeniniai ypatumai, taip pat sąveikumo klausimai, nustatymu. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011[21];

(35) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos tinkamos ir veiksmingos priemonės šios direktyvos laikymuisi užtikrinti, todėl turėtų parengti tinkamas teisių gynimo priemones, įskaitant atitikties patikras ir administracines bei teismines procedūras, kad užtikrintų, jog neįgalieji, juos lydintys ar jiems padedantys asmenys, įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us), taip pat viešąsias įstaigas ar privačias asociacijas, organizacijas ar kitus juridinius asmenis, kurie turi teisėtą interesą, galėtų imtis veiksmų neįgaliųjų vardu pagal nacionalinę teisę;

---

[20] 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

[21] 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(36) valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių ir numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas šioje direktyvoje nustatytų pareigų, susijusių su teisėmis, kurios patenka į jos taikymo sritį, pažeidimų ar nevykdymo atveju. Tai gali būti administracinės ir finansinės sankcijos, pvz., baudos arba kompensacijos mokėjimas, taip pat kitų rūšių sankcijos;

(37) šia direktyva užtikrinamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažįstami visų pirma Chartijoje. Šia direktyva pirmiausia siekiama užtikrinti visapusišką pagarbą neįgaliųjų teisėms naudotis priemonėmis, skirtomis jų nepriklausomumui, socialinei ir profesinei integracijai bei dalyvavimui bendruomenės gyvenime užtikrinti, ir skatinti Chartijos 26 straipsnio taikymą;

(38) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. padidinti neįgaliųjų galimybes vykti į kitas valstybes nares ar lankytis jose, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmų, kuriais nustatoma taisyklių ir bendrų sąlygų sistema, masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos:

(a) taisyklės, kuriomis reglamentuojama Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės, kaip atitinkamai negalios statuso arba teisės į neįgaliųjų automobilio statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikštelės įrodymas, išdavimo tvarka, siekiant sudaryti neįgaliesiems palankesnes trumpalaikio buvimo kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie gyvena, sąlygas, suteikiant jiems galimybę naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ar aikštelėmis, arba neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ar jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis, įskaitant juos lydintį (-čius) ar jiems padedantį (-čius) asmenį (-is) ir jų asmeninį (-ius) asistentą (-us);

(b) bendri Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės šablonai.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma automobilio statymo sąlygoms ir stovėjimo aikštelėms ir visais atvejais, kai privatūs operatoriai arba valdžios institucijos neįgaliesiems siūlo specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, susijusias su galimybe naudotis šiomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis:

   – SESV 57 straipsnyje apibrėžtomis paslaugomis,

– keleivių vežimo paslaugomis,

– kitais patogumais ir aikštelėmis, įskaitant atvejus, kai jos neteikiamos už atlygį.

2. Ši direktyva netaikoma:

(a) išmokoms socialinės apsaugos srityje pagal reglamentus (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009;

(b) specialioms įmokinėms arba neįmokinėms išmokoms pinigais arba išmokoms natūra socialinio draudimo, socialinės apsaugos ar užimtumo srityse;

(c) socialinei paramai, kuriai taikoma Direktyvos 2004/38/EB 24 straipsnio 2 dalis.

3. Ši direktyva nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nustatyti negalios statuso vertinimo ir pripažinimo arba teisės į neįgaliųjų automobilio statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikšteles. Ji nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu išduoti neįgaliojo pažymėjimą, neįgaliojo kortelę ar bet kokį kitą oficialų dokumentą.

4. Ši direktyva nedaro neigiamo poveikio nacionalinei kompetencijai suteikti arba reikalauti suteikti specialias lengvatas ar konkrečias lengvatines sąlygas, pvz., nemokamą prieigą, sumažintus tarifus ar lengvatinę tvarką neįgaliesiems ir, kai numatyta, juos lydinčiam (-iems) ar padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant jų asmeninį (-ius) asistentą (-us).

5. Šia direktyva nedaromas poveikis teisėms, kurias neįgalieji arba juos lydintys ar jiems padedantis (-ys) asmuo (-enys), įskaitant jų asmeninį (-ius) asistentą (-us), gali kildinti iš kitų Sąjungos teisės arba nacionalinės teisės, kuria įgyvendinama Sąjungos teisė, nuostatų, įskaitant nuostatas, pagal kurias suteikiamos konkrečios lengvatos, specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

(a) Sąjungos pilietis – bet kuris asmuo, kuris turi valstybės narės pilietybę;

(b) Sąjungos piliečio šeimos narys – Sąjungos piliečio, kuris naudojasi savo laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos taisykles, šeimos narys, neatsižvelgiant į jo pilietybę;

(c) neįgalieji – asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, dėl kurių sąveikos su įvairiomis kliūtimis gali būti sutrikdytas visapusiškas ir veiksmingas šių asmenų dalyvavimas visuomenės gyvenime lygiomis teisėmis su kitais asmenimis;

(d) asmeninis asistentas – neįgaliuosius lydintis arba jiems padedantis asmuo, pripažintas pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką;

(e) specialios sąlygos arba lengvatinė tvarka – konkrečios sąlygos, įskaitant finansines sąlygas, arba diferencijuotas požiūris, susiję su pagalba ir parama, pvz., nemokamas įvažiavimas, sumažinti tarifai, pirmenybinė prieiga, siūloma neįgaliesiems ir (arba), kai taikytina, juos lydinčiam (-iems) ar jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką pripažintą (-us) asmeninį (-ius) asistentą (-us) arba gyvūnus vedlius,

nepriklausomai nuo to, visa tai teikiama savanoriškai ar yra nustatyta remiantis teisėmis pareigomis;

(f) automobilio statymo sąlygos ir stovėjimo aikštelės – apskritai bet kuri neįgaliesiems rezervuota automobilio statymo vieta, taip pat susijusios automobilio statymo lengvatos arba lengvatinės sąlygos neįgaliesiems, pvz., nemokamas automobilio statymas, sumažinti tarifai, mažesnės rinkliavos ar naudotojo mokesčiai už mokamus kelius, tiltus, tunelius ar didesnių matmenų automobilių statymo vietos, nepriklausomai nuo to, visa tai teikiama savanoriškai ar yra nustatyta remiantis teisėmis pareigomis.

4 straipsnis

Naudos gavėjai

Ši direktyva taikoma:

(a) Sąjungos piliečiams ir Sąjungos piliečių šeimos nariams, kurių negalios statusą pripažįsta jų gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos institucijos, pateikdamos pažymėjimą, kortelę ar bet kurį kitą oficialų dokumentą, išduotą pagal nacionalinę kompetenciją, praktiką ir procedūras, taip pat, kai taikytina, lydinčiam (-iems) ar padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us),

(b) Sąjungos piliečiams ir Sąjungos piliečių šeimos nariams, kurių teisės į neįgaliųjų automobilio statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikšteles pripažįstamos jų gyvenamosios vietos valstybėje narėje remiantis automobilių statymo kortele ar kitu dokumentu, išduotu pagal nacionalinę kompetenciją, praktiką ir procedūras, taip pat, kai taikytina, juos lydinčiam (-iems) arba jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us).

5 straipsnis

Vienodos neįgaliųjų galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, taip pat automobilio statymo sąlygomis ir stovėjimo aikštelėmis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos neįgaliojo kortelės turėtojams, vykstantiems į kitą valstybę narę nei ta, kurioje gyvena, ar joje besilankantiems, būtų suteikta galimybė vienoda tvarka, kuri nustatyta neįgaliesiems, turintiems neįgalumo pažymėjimą, neįgaliojo kortelę ar bet kokį kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstama jų negalia toje valstybėje narėje, naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, taikomomis 2 straipsnio 1 dalyje nurodytoms paslaugoms, patogumams ir aikštelėms.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės turėtojams vykstant į kitą valstybę narę nei ta, kurioje gyvena, ar joje besilankant, būtų suteikta galimybė naudotis neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis vienoda tvarka, kuri toje valstybėje narėje numatyta jos toje valstybėje narėje išduotų automobilių statymo kortelių turėtojams.
3. Išskyrus atvejus, kai atitinkamose šios direktyvos nuostatose arba kituose Sąjungos teisės aktuose nenurodyta kitaip, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad:

(a) tuo atveju, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodytos specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka apima palankias sąlygas jį lydinčiam (-iems) ar padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us), arba specialias sąlygas gyvūnams vedliams, šios palankios arba specialios sąlygos vienoda tvarka sukuriamos jį lydinčiam (-iems) arba padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant Europos neįgaliojo kortelės turėtojo asmeninį (-ius) asistentą (-us) ar gyvūnus vedlius;

(b) kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytos automobilio statymo sąlygos ir stovėjimo aikštelės apima palankias sąlygas neįgalųjį lydinčiam (-iems) arba jam padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us), šios palankios sąlygos suteikiamos tokia pat tvarka jį lydinčiam (-iems) ar padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės turėtojo asmeninį (-ius) asistentą (-us).

II SKYRIUS

EUROPOS NEĮGALIOJO KORTELĖ IR EUROPOS NEĮGALIŲJŲ AUTOMOBILIŲ STATYMO KORTELĖ

6 straipsnis

Europos neįgaliojo kortelės formatas, tarpusavio pripažinimas, išdavimas ir galiojimas

1. Kiekviena valstybė narė parengia I priede nustatytą bendrą standartizuotą formatą atitinkančią Europos neįgaliojo kortelę. Valstybės narės įdiegia skaitmenines funkcijas fizinėse Europos neįgaliojo kortelėse, naudodamos elektronines kovos su sukčiavimu priemones, kai tik 8 straipsnyje nurodytose techninėse specifikacijose Komisija nustato reikalavimus dėl I priede nurodytų skaitmeninių ypatumų. Skaitmeninėje laikmenoje neturi būti daugiau asmens duomenų, nei jų pateikta Europos neįgaliojo kortelėje, kaip nurodyta I priede.

2. Valstybių narių išduotoms Europos neįgaliojo kortelėms visos valstybės narės taiko tarpusavio pripažinimo principą.

3. Valstybių narių kompetentingos institucijos išduoda arba panaikina Europos neįgaliojo kortelę ar pratęsia jos galiojimo laikotarpį pagal savo nacionalines taisykles, procedūras ir praktiką. Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Už Europos neįgaliojo kortelės išdavimą atsakinga kompetentinga institucija laikoma Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 dalyje nurodyta duomenų valdytoja ir ji yra atsakinga už asmens duomenų tvarkymą. Bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais nepanaikina pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę galinčios kilti valstybės narės atsakomybės už įsipareigojimų, susijusių su asmens duomenimis, pažeidimus.

4. Europos neįgaliojo kortelę išduoda arba jos galiojimo laikotarpį pratęsia gyvenamosios vietos valstybė narė tiesiogiai arba gavusi neįgaliojo prašymą. Ji išduodama ir jos galiojimo laikotarpis pratęsiamas per tą patį laikotarpį, kuris nustatytas taikytinuose nacionalinės teisės aktuose, reglamentuojančiuose neįgalumo pažymėjimų, neįgaliojo kortelių ar bet kurio kito oficialaus dokumento, kuriuo pripažįstamas neįgaliųjų negalios statusas, išdavimo tvarką.

5. Europos neįgaliojo kortelė išduodama kaip fizinė kortelė ir, priėmus 7 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus, papildoma skaitmeniniu formatu. Neįgaliesiems suteikiama galimybė naudotis skaitmeniniu arba fiziniu, arba abiem formatais.

6. Valstybės narės išduotos Europos neįgaliojo kortelės galiojimo trukmė yra bent jau tokia pati kaip neįgalumo pažymėjimo, neįgaliojo kortelės ar bet kurio kito ilgiausiai galiojančio oficialaus dokumento, kuriuo pripažįstamas negalios statusas ir kurį atitinkamam asmeniui išdavė valstybės narės teritorijoje esanti kompetentinga institucija, galiojimo trukmė.

7. Komisijai pagal 11 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildoma ši direktyva, siekiant nustatyti Europos neįgaliojo kortelės skaitmeninį formatą ir užtikrinti sąveikumą, taip pat iš dalies keičiamas I priedas, siekiant pakeisti bendrus standartizuoto formato ypatumus, pritaikyti formatą prie technikos pokyčių, nustatyti skaitmenines funkcijas, kad būtų užkirstas kelias klastojimui ir sukčiavimui, kovojama su piktnaudžiavimu ar netinkamu naudojimu bei užtikrinamas sąveikumas.

7 straipsnis

Europos neįgaliųjų automobilių kortelės formatas, tarpusavio pripažinimas, išdavimas ir galiojimas

1. Kiekviena valstybė narė parengia Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę pagal II priede nustatytą bendrą standartinį formatą. Valstybės narės įdiegia skaitmenines funkcijas fizinėse kortelėse, naudodamos elektronines priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui naudojant Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, kai tik 8 straipsnyje nurodytose techninėse specifikacijose Komisija nustato reikalavimus dėl II priede nurodytų skaitmeninių ypatumų. Skaitmeninėje laikmenoje neturi būti daugiau asmens duomenų, nei jų pateikta Europos neįgaliojo kortelėje, kaip nurodyta II priede.

2. Valstybių narių išduotoms Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelėms visos valstybės narės taiko tarpusavio pripažinimo principą.

3. Valstybių narių kompetentingos institucijos išduoda Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, pratęsia jos galiojimo laikotarpį arba ją panaikina pagal savo nacionalines taisykles, procedūras ir praktiką. Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų asmens duomenų saugumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Už Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės išdavimą atsakinga kompetentinga institucija laikoma Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 dalyje nurodyta duomenų valdytoja ir ji yra atsakinga už asmens duomenų tvarkymą. Bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais nepanaikina pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę galinčios kilti valstybės narės atsakomybės už įsipareigojimų, susijusių su asmens duomenimis, pažeidimus.

4. Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę išduoda arba jos galiojimo laikotarpį pratęsia gyvenamosios vietos valstybė narė neįgaliojo prašymu. Ji išduodama arba jos galiojimo laikotarpis pratęsiamas per pagrįstą laikotarpį nuo paraiškos pateikimo dienos, kuris negali būti ilgesnis nei 60 dienų.

5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė pakeistų visas galiojančias automobilių statymo korteles, išduotas pagal Tarybos rekomendaciją dėl neįgaliųjų automobilių statymo

kortelių[22] nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu, ne vėliau kaip iki *MMMM/MM/DD* [šios direktyvos taikymo pradžios diena].

6. Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė išduodama arba jos galiojimo laikotarpis pratęsiamas fizinės kortelės formatu ir, priėmus 7 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus, papildomas skaitmeniniu formatu. Neįgaliesiems suteikiama galimybė naudotis skaitmeniniu arba fiziniu, arba abiem formatais.

7. Komisijai pagal 11 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildoma direktyva, siekiant nustatyti Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės skaitmeninį formatą ir užtikrinti sąveikumą, be kita ko, sukuriant ir įdiegiant skaitmenines priemones, ir iš dalies pakeisti II priedą siekiant pakeisti bendruosius standartizuoto formato ypatumus, pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui, kovoti su piktnaudžiavimu ar netinkamu naudojimu bei užtikrinti sąveikumą, be kita ko, kuriant ir diegiant skaitmenines priemones.

III SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

8 straipsnis

Bendrosios techninės specifikacijos

1. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendrosios techninės specifikacijos, kuriomis aiškiai apibūdinami Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės formatai, jų atitinkami saugumo ir pažangiausi skaitmeniniai ypatumai, įskaitant jų konkretų formatą ir jose esančius duomenis, be kita ko, tinkamas asmens duomenų apsaugos priemones, taip pat sąveikumo klausimai, pvz., bendros ES taikomosios programos, skirtos skaitmeninėse kortelėse esantiems duomenims nuskaityti elektroninėmis priemonėmis, siekiant kovoti su sukčiavimo prevencija, taip pat skaitmeninės kortelės laikmenos techninės specifikacijos, susijusios su tokiais klausimais kaip kortelių galiojimo ir jų numerio tikrinimas, jų autentiškumo tikrinimas, klastojimo ir sukčiavimo prevencija, kortelės (-ių) nuskaitymas valstybėse narėse, siekiant jas naudoti Europinės skaitmeninės tapatybės dėklėje ir užtikrinti neįgaliesiems prieigą prie bet kokių kortelėse esančių duomenų.

2. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 12 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

9 straipsnis

Priežiūra, atitiktis, informacijos prieinamumas ir informuotumo didinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės išdavimo, galiojimo laikotarpio pratęsimo arba

[22] 1998 m. birželio 4 d. Tarybos direktyva (98/376/EC) OL L 167/25, 1998 6 12, , pritaikyta pagal 2008 m. kovo 3 d. Tarybos rekomendaciją, siekiant atsižvelgti į Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos įstojimą (OL L 63/43, 2008 3 7).

panaikinimo sąlygos ir taisyklės, praktika ir procedūros būtų viešai skelbiamos prieinamais formatais, įskaitant skaitmeninius formatus, ir, gavus prašymą, neįgaliesiems reikalingais pagalbiniais formatais.

2. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių siekdamos didinti visuomenės informuotumą ir informuoti neįgaliuosius, taip pat ir prieinamais būdais, apie Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės buvimą ir jų gavimo, naudojimo ar galiojimo laikotarpio pratęsimo sąlygas.

3. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių siekdamos išvengti klastojimo ar sukčiavimo rizikos ir aktyviai kovoja su Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės nesąžiningu naudojimu ir klastojimu.

4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos neįgaliojo kortelės arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės turėtojai grąžintų savo korteles kompetentingai institucijai, kai nebetenkinamos sąlygos, kuriomis jos buvo išduotos.

5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad tais atvejais, kai jų teritorijoje nustatomi piktnaudžiavimo kitos valstybės narės išduotomis kortelėmis ar netinkamo jų naudojimo atvejai, būtų informuojamos valstybės narės, išdavusios Europos neįgaliojo kortelę arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę, kompetentingos institucijos. Kortelę išdavusi valstybė narė užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų pagal nacionalinę teisę ar praktiką.

6. Valstybės narės tikrina, ar laikomasi Europos neįgaliojo kortelės arba Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės reikalavimų, taikomų neįgaliesiems, ir atitinkamų neįgaliųjų, turinčių tas korteles, ir juos lydinčio (-ių) arba jiems padedančio (-ių) asmens (-ų), įskaitant jų asmeninį (-ius) asistentą (-us), teisių.

7. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija pateikiama nemokamai, aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu ir lengvai prieinamu būdu, be kita ko, privačių veiklos vykdytojų ar valdžios institucijų oficialioje interneto svetainėje, jei tokia yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų.

10 straipsnis

Kompetentingos institucijos

Iki *MMMM/MM/DD* [per šešis mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] valstybės narės praneša Komisijai apie kompetentingas institucijas, paskirtas išduoti, pratęsti galiojimo laikotarpį ir panaikinti Europos neįgaliojo kortelę ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelę.

IV SKYRIUS

DELEGUOTIEJI IR ĮGYVENDINIMO ĮGALIOJIMAI

11 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 6 straipsnio 7 dalyje ir 7 straipsnio 7 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [*šios direktyvos įsigaliojimo diena*].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 7 dalyje ir 7 straipsnio 7 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 6 straipsnio 7 dalį ir 7 straipsnio 7 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

12 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis

Vykdymo užtikrinimas

1. Valstybės narės nustato tinkamas ir veiksmingas priemones, kad užtikrintų šios direktyvos laikymąsi.

2. 1 dalyje nurodytas priemones sudaro:

   (a) nuostatos, kuriomis remdamiesi neįgalieji pagal nacionalinę teisę gali imtis veiksmų teismuose arba kompetentingose administracinėse institucijose, jei pažeidžiamos jų teisės, nustatytos šioje direktyvoje ir ją įgyvendinančiose nacionalinėse nuostatose;

   (b) nuostatos, pagal kurias viešosios įstaigos arba privačios asociacijos, organizacijos ar kiti juridiniai asmenys, turintys teisėtą interesą užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos nuostatų, pagal nacionalinę teisę ir procedūras gali kreiptis į teismus arba kompetentingas administracines įstaigas neįgaliojo

vardu arba jį remdami, gavę jo sutikimą, bet kuriame teismo ar administraciniame procese, numatytame siekiant užtikrinti pareigų vykdymą pagal šią direktyvą.

14 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos.
2. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, jas taikant turi būti imamasi veiksmingų taisomųjų veiksmų.
3. Valstybės narės apie šias nuostatas praneša Komisijai ne vėliau kaip MMMM/MM/DD *[perkėlimo į nacionalinę teisę data]* ir nedelsdamos ją informuoja apie visus vėlesnius jų pakeitimus.

15 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos viešai skelbtų informaciją apie bet kokias specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką pagal 5 straipsnį prieinamais formatais.
2. Valstybės narės skatina privačius veiklos vykdytojus ar valdžios institucijas savanoriškai sudaryti specialias sąlygas arba nustatyti lengvatinę tvarką neįgaliesiems.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama nemokamai, aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu ir lengvai prieinamu būdu, be kita ko, privačių veiklos vykdytojų ar valdžios institucijų oficialioje interneto svetainėje, jei tokia yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų.

16 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir peržiūra

1. Iki MMMM/MM/DD [*treji metai nuo šios direktyvos taikymo pradžios dienos*] ir vėliau kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui šios direktyvos taikymo ataskaitą.
2. Ataskaitoje, be kita ko, atsižvelgiant į socialinius ir ekonominius pokyčius, aptariamas Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės naudojimas, siekiant įvertinti poreikį peržiūrėti šią direktyvą.
3. Valstybės narės Komisijos prašymu ir laiku pateikia jai visą informaciją, būtiną tokiai ataskaitai parengti.
4. Komisijos ataskaitoje atsižvelgiama į neįgaliųjų, ekonominių suinteresuotųjų subjektų ir atitinkamų nevyriausybinių organizacijų, įskaitant neįgaliesiems atstovaujančias organizacijas, nuomones.

17 straipsnis

Pasenusi Tarybos rekomendacija 98/376/EB

Tarybos rekomendacija 98/376/EC tampa nebeaktuali nuo MMMM/MM/DD *[šios direktyvos taikymo data]* ir nuo tos dienos ji nebetaikoma.

18 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip iki MMMM/MM/DD *[per 18 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo]* priima ir paskelbia teisės aktus, reglamentus ir administracines nuostatas, kurie yra būtini šios direktyvos laikymuisi užtikrinti. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.
2. Tas nuostatas jos taiko nuo MMMM/MM/DD [*30 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos*].
3. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Valstybės narės nustato tokios nuorodos darymo tvarką.

19 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

20 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas / Pirmininkė	*Pirmininkas / Pirmininkė*

TEISĖS AKTO FINANSINĖ PAŽYMA

Turinys

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS 1
- Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai 1
- Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis 4
- Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis 5

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI 6
- Teisinis pagrindas 6
- Subsidiarumo principas (dėl neišimtinės kompetencijos) 7
- Proporcingumo principas 8
- Priemonės pasirinkimas 8

3. *EX POST* VERTINIMŲ, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS IR POVEIKIO VERTINIMŲ REZULTATAI 8
- Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais 8
- Poveikio vertinimas 9
- Pagrindinės teisės 10

4. POVEIKIS BIUDŽETUI 11

5. KITI ELEMENTAI 11
- Įgyvendinimo planai ir stebėsenos, vertinimo ir ataskaitų teikimo tvarka 11
- Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms) 12
- Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas 12

1. PASIŪLYMO / INICIATYVOS PAVADINIMAS 3

1.1. Pasiūlymo / iniciatyvos pavadinimas 3

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) 3

1.3. Pasiūlymas / iniciatyva susijęs (-usi) su: 3

1.4. Tikslas (-ai) 3

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai) 3

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) 3

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis 4

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai 4

1.5. Pasiūlymo / iniciatyvos pagrindai 4

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį 4

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai

užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais. 4
1.5.3. Panašios patirties išvados 5
1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis 6
1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą 6
1.6. Pasiūlymo / iniciatyvos trukmė ir finansinis poveikis 7
1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai) 7
2. VALDYMO PRIEMONĖS 8
2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės 8
2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os) 8
2.2.1. Siūlomų valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo sąlygų ir kontrolės strategijos pagrindimas 8
2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as) 8
2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą) 8
2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės 8
3. NUMATOMAS PASIŪLYMO / INICIATYVOS FINANSINIS POVEIKIS 9
3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės) 9
3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams 10
3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka 10
3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas 13
3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka 14
3.2.4. Derėjimas su dabartine daugiamete finansine programa 1
3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai 1

1. PASIŪLYMO / INICIATYVOS PAVADINIMAS

1.1. Pasiūlymo / iniciatyvos pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria sukuriama Europos neįgaliojo kortelė ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Neįgaliųjų teisės

Neįgaliųjų galimybės naudotis paslaugomis, keleivinio transporto paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis

Laisvas neįgaliųjų judėjimas

1.3. Pasiūlymas / iniciatyva susijęs (-usi) su:

☐ **nauju veiksmu**

☐ **nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas / atlikti parengiamieji veiksmai**[59]

☐ **esamo veiksmo galiojimo pratęsimu**

☒ **vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą**

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Bendras pasiūlymo tikslas – palengvinti laisvą Europos neįgaliojo kortelės ir (arba) Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės turėtojų judėjimą jiems besilankant kitoje valstybėje narėje ar į ją vykstant, taikant tarpusavio pripažinimo principą jų negalios statusui ir suteikiant galimybę naudotis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis arba neįgaliųjų automobilio statymo sąlygomis ir stovėjimo aikštelėmis ES vienoda tvarka, kuri nustatyta tos valstybės narės neįgaliesiems.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

1 konkretus tikslas. Pasiūlymu siekiama Europos neįgaliojo kortelės turėtojams, kurie lankėsi valstybėje narėje ar į ją vyko, vienoda tvarka suteikti prieigą prie bet kokių lengvatinių sąlygų ar lengvatinės tvarkos, susijusių su neįgaliesiems siūlomomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis.

2 konkretus tikslas. Pasiūlymu siekiama Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės turėtojams vienoda tvarka suteikti prieigą valstybėje narėje, kurioje jie lankėsi ar keliavo, prie bet kokių neįgaliesiems siūlomų automobilio statymo sąlygų ir jiems rezervuotų stovėjimo aikštelių.

[59] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti, koks būtų pasiūlymo / iniciatyvos poveikis naudos gavėjams / tikslinėms grupėms

Didesnis kitose valstybėse narėse besilankančių ar į jas vykstančių neįgaliųjų, kurie naudojasi specialiomis sąlygomis ir (arba) lengvatine tvarka, kurios neįgaliesiems siūlomos teikiant paslaugas, patogumus ir aikšteles, skaičius. Didesnis kitose valstybėse narėse besilankančių ar į jas vykstančių neįgaliųjų, kurie naudojasi bet kokiomis neįgaliesiems siūlomomis automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis, skaičius. Didesnis kitose valstybėse narėse besilankančių ar į jas vykstančių neįgaliųjų skaičius.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Iki šiol direktyvą į nacionalinę teisę perkėlusių valstybių narių skaičius Valstybių narių išduotų Europos neįgaliojo kortelių skaičius Valstybių narių išduotų Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelių skaičius

1.5. Pasiūlymo / iniciatyvos pagrindai

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Pagrindinis reikalavimas, kuris turi būti įvykdytas trumpuoju laikotarpiu – 2024 m. teisėkūros institucijų pasiektas susitarimas dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Pasiūlyme nustatytas [18 mėnesių] valstybių narių priimto teisės akto perkėlimo į nacionalinę teisę terminas. Pasiūlyme taip pat numatyta galimybė priimti deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus.

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.

ES veiksmai yra būtini ir pagrįsti, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos laisvam neįgaliųjų judėjimui, kad jie galėtų naudotis specialiomis sąlygomis ir (arba) lengvatine tvarka, susijusiomis su paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, taip pat automobilio statymo sąlygomis ir stovėjimo aikštelėmis visose valstybėse narėse tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir šalies, kurioje jie lankosi, gyventojams, ir taip pagerinti bendrosios paslaugų, veiklos ir aikštelių rinkos veikimą ES lygmeniu. Nustatytos problemos yra tarpvalstybinio pobūdžio ir jų valstybės narės vienos išspręsti negali. Nuo to laiko, kai 1998 m. buvo įvesta ES automobilių statymo kortelė, valstybės narės nustatė konkrečias nacionalines ES pavyzdinę automobilių

statymo kortelę papildančias ar nukrypti leidžiančias nuostatas, dėl kurių valstybėse narėse atsirado įvairios kortelės. Valstybės narės taip pat susidūrė su sukčiavimu ir kortelių klastojimu. Be to, Tarybos rekomendacija nebuvo atnaujinta atsižvelgiant į vykstančius technologinius ir skaitmeninimo pokyčius.

Nors bandomasis ES neįgaliojo kortelės projektas buvo vykdomas 8 dalyvaujančiose valstybėse narėse, jam trūko platesnio ES masto aspekto, dėl to atsirado didelis netikrumas ir nevienodas požiūris į neįgaliuosius, vykstančius į skirtingas valstybes nares ir jose besilankančius. Kadangi bandomojo projekto kortelė ir jos pavyzdys yra savanoriški, tikėtina, kad ilgainiui atsirastų tos pačios problemos kaip ir automobilių statymo kortelės atveju.

Būtinybė imtis ES veiksmų yra tiesiogiai susijusi su tarpvalstybiniu kelionių pobūdžiu ir atitinkamomis problemomis, su kuriomis susiduria po ES keliaujantys neįgalieji, todėl reikia užtikrinti tinkamą koordinuotą valstybių narių požiūrį sudarant palankesnes sąlygas naudotis lengvatinėmis paslaugų teikimo sąlygomis tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir jų šalies gyventojams. Todėl, jei ES nesikištų, dabartiniai nacionalinių neįgaliojo kortelių skirtumai padidėtų, taigi valstybėse narėse toliau būtų laikomasi skirtingo požiūrio į neįgaliuosius ir išliktų būdingas netikrumas (įskaitant teisinį neapibrėžtumą), o tai darytų neigiamą poveikį jų galimybėms naudotis laisvo judėjimo teisėmis.

ES veiksmais sukuriama pridėtinė vertė, nes nustatoma abipusiai pripažįstama priemonė (Europos neįgaliojo kortelė), kuria sudaromos palankesnės sąlygos laisvam neįgaliųjų judėjimui ES ir nustatomas vienodas požiūris į neįgaliuosius jiems naudojantis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, palyginti su neįgaliais gyventojais visose valstybėse narėse. Bandomosios ES neįgaliojo kortelės vertinimo tyrimas parodė, kad aštuoniose projekte dalyvaujančiose valstybėse narėse ES veiksmais buvo sudarytos sąlygos tarpusavio neįgalumo statuso pripažinimui, kurio valstybės narės nebūtų pasiekusios veikdamos pavieniui. Atsižvelgiant į tai, Europos Komisijos intervencija padėjo įgyvendinti 2010–2020 m. Europos strategiją dėl negalios.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Europos neįgaliojo kortelė grindžiama dviem jau taikomomis priemonėmis: ES automobilių statymo kortele ir bandomąja ES neįgaliojo kortele. **ES automobilių statymo kortelė neįgaliesiems** buvo sukurta Tarybos rekomendacija 98/376/EB ir iš dalies pakeista 2008 m. Joje numatytas standartizuotas ES automobilių statymo kortelės pavyzdys, siekiant užtikrinti kortelės tarpusavio pripažinimą visose valstybėse narėse ir taip palengvinti laisvą neįgaliųjų judėjimą automobiliu. Nepaisant teigiamo vaidmens, naudotojai susiduria su sunkumais naudodamiesi ES automobilių statymo kortele. 2018–2022 m. SOLVIT platformoje buvo pateikta apie 260 užklausų dėl ES automobilių statymo kortelės. Tokie skundai daugiausia buvo susiję su abejonėmis dėl teisių, kurias kortelė suteikia neįgaliesiems vykstant į kitas valstybes nares (apie 30 proc. atvejų), tarpusavio nacionalinių automobilių statymo kortelių, išduotų pagal ES pavyzdį, pripažinimu (apie 25 proc. atvejų), taip pat su baudų, gautų net ir rodant ES automobilių statymo kortelę, pagrįstumu (apie 12 proc. atvejų).

ES neįgaliojo kortelės bandomasis projektas, išbandytas po 2013 m. ES pilietybės ataskaitos, buvo vykdomas aštuoniose valstybėse narėse (Belgijoje, Kipre, Estijoje, Suomijoje, Italijoje, Maltoje, Rumunijoje ir Slovėnijoje) ir 2016–2018 m. buvo toliau įgyvendinamas pasibaigus projektui. Bandomajame projekte nustatytas bendras

savanoriško kortelės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse formatas, atsižvelgiant į tai, kaip šis statusas nustatytas pagal jų atitinkamus nacionalinius tinkamumo kriterijus arba taisykles, siekiant sudaryti sąlygas pasinaudoti lengvatomis ir paslaugomis kultūros, laisvalaikio, sporto ir kai kuriose šalyse transporto srityse. Jei nebus imtasi jokių veiksmų, jų nacionalinių neįgaliojo kortelių ir pažymėjimų pripažinimas išliks savanoriškas ir ribotas, kai kalbama apie lengvatines naudojimosi paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis sąlygas.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Pasiūlymas dera su Europos socialinių teisių ramsčiu, Neįgaliųjų teisių strategija ir JT neįgaliųjų teisių konvencija. Jis suderinamas su 2021–2027 m. daugiamete finansine programa.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Šiam pasiūlymui dėl teisėkūros procedūra priimamo akto įgyvendinti reikia surengti susitikimus su valstybėmis narėmis dėl jo perkėlimo į nacionalinę teisę, taip pat susitikimus su valstybėmis narėmis dėl deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų priėmimo. Posėdžių organizavimui būtinos išlaidos, t. y. delegatų kelionės išlaidos, padengiamos pagal „Europos socialinio fondo +“ EaSI kryptį (tiesioginis valdymas).

1.6. Pasiūlymo / iniciatyvos trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

– ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD]

– ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM.

X **trukmė neribota**

– Įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2023 iki 2027 m.,

– vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)[60]

X **Tiesioginis valdymas,** vykdomas Komisijos

– X padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

– ☐ vykdomųjų įstaigų

☐ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

– ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;

– ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

– ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;

– ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;

– ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

– ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms arba asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

– *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Pasiūlymo poveikis biudžetui yra ribotas ir jį galima visiškai padengti 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje jau turimais ištekliais tiek darbuotojams, tiek kreditams, nes buvo nustatytos perkėlimo galimybės.

Tikimasi, kad ir po 2027 m. poveikis bus labai ribotas ir į tai būtų atsižvelgta rengiant Daugiašalę finansinę programą po 2027 m.

[60] Informacija apie biudžeto valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BUDGpedia“: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Iki [*treji metai nuo direktyvos taikymo pradžios dienos*] ir vėliau kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui šios direktyvos taikymo ataskaitą.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Siūlomų valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo sąlygų ir kontrolės strategijos pagrindimas

Tiesioginis valdymas, kaip nustatyta Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies a punkte, yra tinkamiausias būdas, nes veiksmus įgyvendins Europos Komisija, visų pirma Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD, kuris užtikrins koordinavimą su valstybėmis narėmis ir įvairiais suinteresuotaisiais subjektais.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Šios kontrolės priemonės yra Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD vidaus kontrolės sistemos dalis. Šiai naujai veiklai bus taikomas tas pats rizikos nustatymo ir jos mažinimo metodas.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Šios kontrolės priemonės yra Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD vidaus kontrolės sistemos dalis. Dėl šios naujos veiklos atsiras nereikšmingų papildomų kontrolės išlaidų GD lygmeniu.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti esamas arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., iš Kovos su sukčiavimu strategijos.

Komisija užtikrina, kad įgyvendinant finansuojamus veiksmus Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugoti taikant prevencines kovos su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus ir susigrąžinant nepagrįstai išmokėtas sumas, o nustačius pažeidimus – taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas. Pagal šį sprendimą Komisijai suteikiami įgaliojimai atlikti patikras ir patikrinimus vietoje, laikantis 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų. Prireikus Europos kovos su sukčiavimu biuras (OLAF) atlieka tyrimus, kuriuos reglamentuoja 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO / INICIATYVOS FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Nr. 2b	DA / NDA[61].	iš ELPA šalių[62]	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių [63]	kitų trečiųjų valstybių	kitos asignuotosios pajamos
	07 02 04 00 – ESF + EaSI kryptis	DA	TAIP /	TAIP	TAIP	NE

[61] DA – diferencijuotieji asignavimai / NDA – nediferencijuotieji asignavimai.
[62] ELPA: Europos laisvosios prekybos asociacija.
[63] Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

– ☐ Pasiūlymui / iniciatyvai įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

– X Pasiūlymui / iniciatyvai įgyvendinti veiklos asignavimai panaudojami taip:

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Nr.	2b

GD: EMPL			**2023** metai	**2024** metai	**2025** metai	**2026** metai	**2027** metai				**IŠ VISO**
• Veiklos asignavimai											
Biudžeto eilutė[64] 07 02 04 00	Įsipareigojimai	(1a)			0,560	0,060					**0,620**
	Mokėjimai	(2a)			0,060	0,310	0,250				**0,620**
Biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	(1b)									
	Mokėjimai	(2b)									
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečioms programoms skirtų lėšų[65]											
IŠ VISO asignavimų, skirtų EMPL GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3			0,560	0,060					**0,620**
	Mokėjimai	= 2a + 2b +3			0,060	0,310	0,250				**0,620**

64 Pagal oficialią biudžeto nomenklatūrą.

65 Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)									
	Mokėjimai	(5)									
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų rinkinio lėšų		(6)									
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **2b IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ**	Įsipareigojimai	= 4 + 6			0,560	0,060					**0,620**
	Mokėjimai	= 5 + 6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Jei pasiūlymas / iniciatyva daro poveikį kelioms veiklos išlaidų kategorijoms, pakartokite pirmiau pateiktą dalį:

• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Įsipareigojimai	(4)									
	Mokėjimai	(5)									
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		(6)									
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS** (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6			0,560	0,060					**0,620**
	Mokėjimai	= 5 + 6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Daugiametės finansinės programos 7	išlaidų kategorija	„Administracinės išlaidos“

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede (Komisijos sprendimo dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto Komisijos skirsnio įgyvendinimo vidaus taisyklių 5 priedas) ir įkelta į DECIDE sistemą tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2023 metai	**2024** metai	**2025**	**2026**	**2027**			**IŠ VISO**
GD: EMPL									
• Žmogiškieji ištekliai		0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
• Kitos administracinės išlaidos									
IŠ VISO EMPL GD	Asignavimai	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ**	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2023 metai	**2024** metai	**2025** metai	**2026** metai	**2027** metai				**IŠ VISO**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS**	Įsipareigojimai	0,342	0,342	0,902	0,402	0,342				**2,330**
	Mokėjimai	0,342	0,342	0,402	0,652	0,592				**2,330**

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir išdirbį			**2023** metai		**2024** metai		**2025** metai		**2026** metai		**2027** metai								**IŠ VISO**	
			IŠDIRBIS																	
⇩	Rūšis[66]	Vidutinės išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Skaičius	Išlaidos	Bendras skaičius	Iš viso išlaidų
	1 ir 2 SPECIALIEJI TIKSLAI[67]																			
– Išdirbis	Susitikimai su valstybėmis narėmis						4	0,060	4	0,060									8	0,120
– Išdirbis	Perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių tikrinimas								1	0,250	1	0,250							2	0,500
	1 konkretaus tikslo tarpinė suma																			
	IŠ VISO						4	0,060	5	0,310	1	0,250							10	0,620

66 Išdirbis – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

67 Planuojama veikla padės pasiekti abu konkrečius tikslus.

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

– ☐ Pasiūlymui / iniciatyvai įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

– X Pasiūlymui / iniciatyvai įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2023	2024	2025	2026	2027			**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
Kitos administracinės išlaidos								
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos[68] 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos								
Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma			Netaikoma

IŠ VISO	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

[68] Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui / iniciatyvai įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

– X Pasiūlymui / iniciatyvai įgyvendinti žmogiškieji ištekliai panaudojami taip:

Preliminarūs duomenys visos darbo dienos ekvivalento vienetais

		2023	2024	2025	2026	2027		
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)		2	2	2	2	2		
20 01 02 03 (Delegacijos)								
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalento vienetais – FTE)[69]								
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)								
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD delegacijose)								
XX 01 xx **yy zz** [70]	·– būstinėje							
	– delegacijose							
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
IŠ VISO		**2**	**2**	**2**	**2**	**2**		

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	2 AD padės vesti derybas priėmimo procese, organizuos susitikimus su valstybėmis narėmis ir prireikus parengs įgyvendinimo ir deleguotuosius teisės aktus.
Išorės personalas	

69 AC – sutartininkas, AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – agentūros darbuotojas; JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

70 Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.4. Derėjimas su dabartine daugiamete finansine programa

Pastabos dėl pasiūlymo / iniciatyvos:

– X galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Reikiami asignavimai gali būti programuojami pagal ESF+ tiesioginio valdymo kryptį 2025–2027 m.

– ☐ reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes bei sumas ir pasiūlytas naudoti priemones.

– ☐ reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas biudžeto eilutes bei sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pastabos dėl pasiūlymo / iniciatyvos:

– ☐ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

– X numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2025	2026	2027					Iš viso
EEE šalys	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

– X Pasiūlymas / iniciatyva neturi finansinio poveikio pajamoms.

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

  – ☐ nuosaviems ištekliams

  – ☐ kitoms įplaukoms

  – nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo / iniciatyvos poveikis[71]						
		N metai	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įrašyti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
……. straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

[71] Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 proc. surinkimo sąnaudų.